

ZDISLAVA

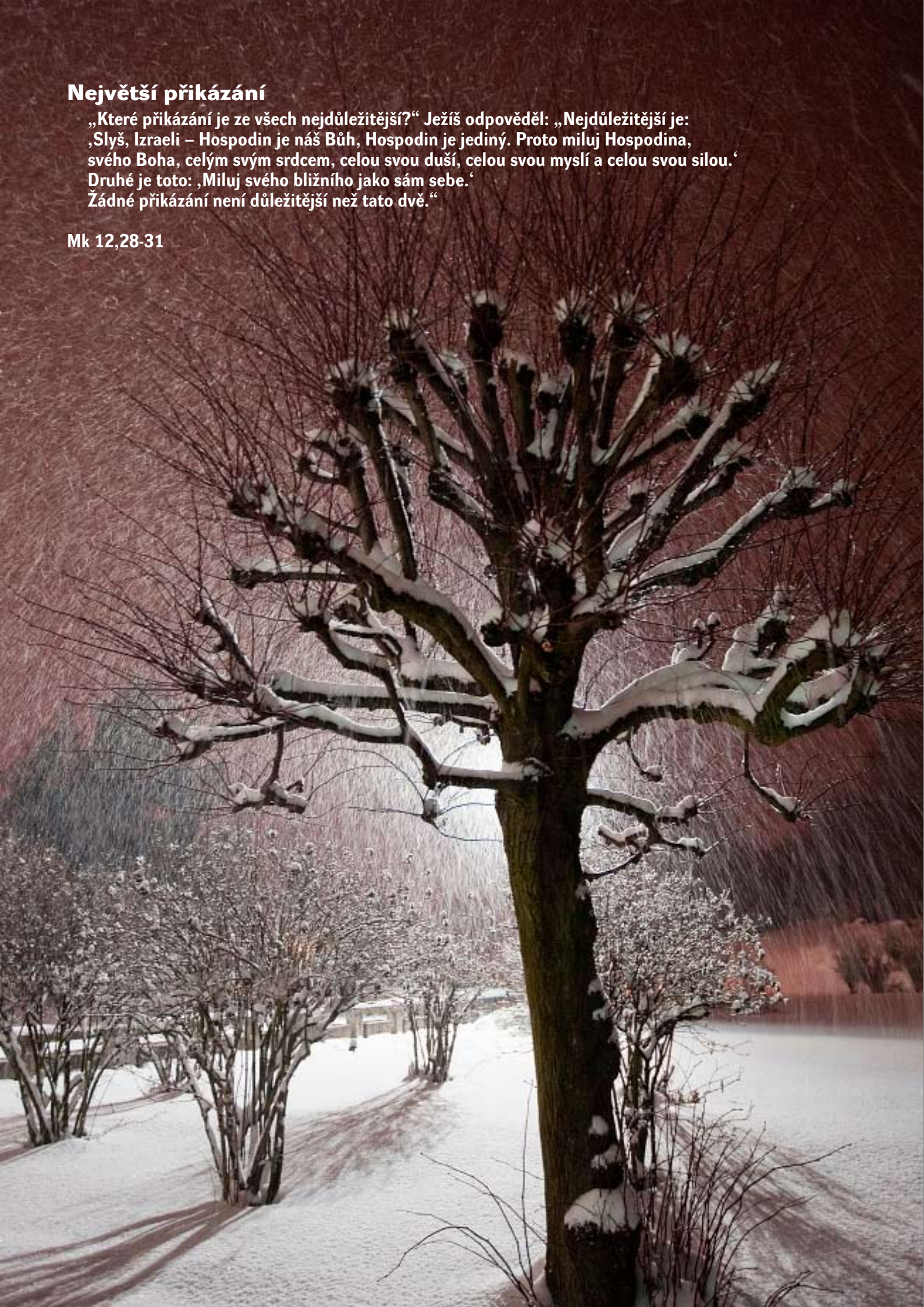

Největší přikázání

„Které přikázání je ze všech nejdůležitější?“ Ježíš odpověděl: „Nejdůležitější je: ‚Slyš, Izraeli – Hospodin je náš Bůh, Hospodin je jediný. Proto miluj Hospodina, svého Boha, celým svým srdcem, celou svou duší, celou svou myslí a celou svou silou.‘ Druhé je toto: ‚Miluj svého bližního jako sám sebe.‘ Žádné přikázání není důležitější než tato dvě.“

Mk 12,28-31

OBSAH

Úvodník	
Úvodní slovo	3
Slovo otce biskupa	
Poděkování za uplynulý rok	4
Úmysly apoštolátu modlitby na rok 2011	5
Pastýřský list otce biskupa Jana	5
Osobnost	
Zemřel pater Miloš Raban	6
Mezinárodní centrum duchovní obnovy Hejnice	7
Vzpomínka na oseckého opata Bernharda Thebese	9
Představujeme farnost	
Liběšice u Žatce	10
Spiritualita	
Alžběta, neplodná matka velikého syna	12
Farnost a evangelizace	14
Barokní lidová zbožnost ve světle knih zázraků, poutní místo Bohosudov	15
Zprávy z diecéze	
Krátké zprávy	16
Tříkrálová sbírka 2011	18
Napsali jste	
Vzpomínka na P. Antonína Audyho	20
Betlémské světlo ve Velkém Šenově	20
Betlémské světlo pro biskupa Josefa	20
Umíme se vhodně oblékat?	20
Pozvánky	
Proglas na březem	21
Noc kostelů 2011	21
Pozvánky	21
Tip na výlet	22
Nabídka KNA	22

Fotografie na titulní straně časopisu: Karel Pech

Fotografie bez uvedení autora Jana Michálková a Miroslav Zelenka

ZDISLAVA

časopis litoměřické diecéze
leden, únor 2011 • 16. ročník • 1. číslo • 20 Kč

My tři králové jdeme k vám...

V letošním roce je to již po jedenácté, kdy se do ulic vydali koledníci tzv. Tříkrálové sbírky. Tato sbírka je největší charitativní a dobrovolnickou akcí Charity České republiky. A tak začátkem ledna jste to byli možná právě vy, u koho na dveře zaklepalí a koho oslovili malí koledníci, kteří se vydali během mrazivých dnů do ulic. Možná jste se předtím ani neznali, stejně tak jako kdysi Kašpar, Melichar a Baltazar, kteří se vydali na cestu, když na obloze zahlédli hvězdu, světlo, které zářilo na nebi a nebylo z tohoto světa.

Hlavním posláním této sbírky je přinést do vašich domovů a srdcí právě ono světlo, které je již po dva tisíce let Světlem všech národů. Vždyť právě ona hvězda na obloze byla radostnou zvěstí, že se narodil Spasitel. A právě tuto radostnou zvěstí tři králové přinášejí i vám, s přáním, aby jeho hvězdu, navzdory všem bolestem, nikdo z vás nepostrádal.

Tříkrálová sbírka tedy není pouze záležitostí získání peněz. Finanční pomoc je zde až na druhém místě. Tři králové přicházejí obdarovat především vás, na oplátku vy můžete jejich prostřednictvím obdarovat a pomoci těm, kteří pomoc potřebují nejvíce.

Kdysi si tuto koledu nechávali tříkráloví koledníci pro sebe. Zásluhou Tříkrálové sbírky je, že vykoledované dary koledníci věnují těm nejpotřebnějším. Tímto činem se už i malé děti učí nejen pomáhat lidem sociálně slabým, ale i velkorysosti, kterou projevili ve svém životě mudrci z Východu.

V rámci této jedinečné sbírky, v rámci místních projektů Charity, máte možnost přispět lidem ve svém okolí, kteří se ocitli v nouzi. Před dvěma tisíci let přinášeli tři králové jako dary zlato, kadidlo a myrhu. V dnešní době přinášejí díky vašim darům pomoc sociálně slabým rodinám, dětem z dětských domovů, pomůcky pro nevidomé, pomoc lidem, kteří přežili zemětřesení a podobně. Více než polovina výtěžku z Tříkrálové sbírky zůstává na pomoc tam, odkud byl výtěžek získán, zbylá část pomáhá v rámci projektů Charity v oblastech, které jsou pro nás možná zeměpisně vzdálené, ale kde je péče a pomoc o to potřebnější. Modleme se tedy společně za to, aby poselství tří králů zůstávalo v našich srdcích co nejdéle a láska naší pomoci provázela obdarované.

Chtěl bych poděkovat za důvěru všem dárcům a popřát jim, koledníkům a vám čtenářům požehnaný a úspěšný rok 2011.

R.D. Józef Szeliaga

Milí čtenáři,

dostáváte do rukou první letošní číslo diecézního časopisu Zdislava. Jeho grafická podoba doznala oproti loňskému roku jednu radikální změnu. Rozhodli jsme se vyhovět přání některých z vás a připravit nová čísla bez celoplošného podtisku stran, který byl pro náš časopis charakteristický od doby, kdy začal Zdislavu připravovat nový tým lidí, tj. od září roku 2009. Doufáme, že pro vás nyní bude časopis čitelnější a že nám napíšete, jak jste s touto úpravou spokojeni. Vaše náměty a připomínky nám můžete zasílat na adresu Časopis Zdislava, Dómské náměstí 9, 412 88 Litoměřice nebo na zdislava@dltm.cz. Uvítáme rovněž příspěvky a fotografie z akcí pořádaných v naší diecézi či pozvánky na ně. Děkujeme vám za spolupráci.

Jana Michálková, redaktorka časopisu

Poděkování za uplynulý rok

Především dnes mluvíme s Bohem. Přímou z našeho nitra se obvykle dere prosba, ale se stejnou rychlostí by se měl, a dnes zvláště, drát i náš dík. Za co a o co jsme Pána Boha prosili? Mohli bychom předložit jistě dlouhý seznam úmyslů, záležitostí, obav a starostí. A jak vypadal náš dík?

Děkovali jsme za obdržená dobrodíní i za to, co nám Bůh nesplnil a nedal, protože nás toho chtěl uchránit? Připomeňme si alespoň tři důležité události roku 2010, dotýkající se přímo našeho pastoračního litoměřického terénu, mající nikoliv soukromý, ale skutečně celodiecezní charakter.

Prožívali jsme je společně. Modlili jsme se za ně společně, prosili jsme Pána Boha společně a dnes vás všechny vyzývám a prosím, abychom společně Hospodinu poděkovali.

*Slovo litoměřického biskupa
Mons. Jana Baxanta u příležitosti
zakončení občanského roku 2010*

*(děkovná mše svatá, 31. 12. 2010,
katedrála sv. Štěpána)*

V posledním týdnu měsíce července zde v Litoměřicích a v prvním týdnu měsíce října tohoto roku v Liberci proběhly městské misie. Dlouho před jejich započatím organizátoři, pastorační pomocníci a další mnozí křesťané vyprošovali světlo Ducha svatého a obraceli se na prostřednictvím Božích milostí Pannu Marii, aby ve dnech misí „Boží nabídky“ - tak to bylo chápáno - se přispělo ušlechtilé jiskře Kristově a růstu Kristova požehnaného díla. Nepředpokládali jsme, i když by to bylo úžasné, že se všichni obyvatelé dvou důležitých měst naší diecéze rázem obrátí. Toužili jsme po tom, aby se laskavě a zřetelně předložil křesťanský životní styl, Kristova nauka, křesťanská kultura a samozřejmě hodnota ztišení v adorační modlitbě i krása katolické liturgie. Kdo chtěl a měl zájem, mohl uvidět, uslyšet, zamyslet se, zeptat se. Zjistili jsme, že městská misie byla velkým dobrodíním a skutečnou nabídkou pro jednotlivce, třeba i náhodně zájemce, ale že to byl Boží dar daný především nám samým. Na již nám známé křesťanské zásady, myšlenky, hodno-

ty, snad někdy námi zasunuté, jsme se mohli podívat novými očima, naslouchat více chápajícím srdcem a na nejistoty, přítomné i v nitru věřícího člověka, získat kvalifikované odpovědi, když jsme si dodali odvahu a směle se misionářů zeptali. Získali jsme víc, než oč jsme Pána Boha prosili. Bůh je štědrý dárcem. Dává vždy víc. A nejen dává, On obdarovává.

V sobotních odpoledních hodinách 7. srpna t. r. se na území, a viděno optikou celé České republiky především na naše území litoměřické diecéze: Frýdlantsko, Liberecko a tamní blízké okolí, valila živelná pohroma. Téměř výškou šestimetrová povodňová vlna, hejnickými obyvateli okamžitě pojmenovaná „vlnou tsunami“, bleskově a tragicky brala vše s sebou, co stálo v její cestě. Nezůstal kámen na kameni: takový jsem měl dojem, když jsem ihned po opadnutí ničící vodní vlny a díky pateru Rabanovi místa zkázy navštívil. Modlitby za postižené, v mžiku odkázané na pobyt na ulici a ani to ne, protože ulice byly v rozvalinách, prosby k Pánu za trpící, náhlé bezdomovce, smutné a tiše plačící, bezradné a zoufale zírající na přírodní katastrofu v mlčení nemožnosti si zodpovědět otázku: „Co bude s námi dál?“, naše modlitby byly jistě úpěnlivé. Hledali jsme možnosti, jak těžkou kritickou situaci lidí překonat. A pomoc se dostavila. Na bleskovou pohromu totiž přišli i bleskové reakce. Sám Svätý otec Benedikt XVI. velice rychle na mou prosbu zaslal prostřednictvím pražské Apoštolské nunciatury téměř tři čtvrtě milionu korun a částku pro zaplavené převzal otec Stanislav, pan generální vikář, aby i další finanční dary přicházející následně z různých míst diecéze mohly naše Charity - diecézní, farní i oblastní - rozdělit a vypomoci potřebným okamžitě. Dosvědčuji, milí přátelé, že to byl stav opravdové pohromy, ale současně vám sděluji, že jsem tam našel něco, čím jsem byl překvapen, a vrátil jsem se do Litoměřic s radostí v duši. Na vlastní oči jsem totiž viděl, jak vypadá křesťanská a lidská solidarita. Lidé, sami postižení, pohotově a velkoryse pomáhali těm, kteří byli postižení hůře. Mladí křesťané ve Frýdlantu se bez zvláštního organizování do-

stavili okamžitě, na kole nebo pěšky, aby přiložili ruku k dílu. Zasl jsem, když jsem dorazil do krizového hasičského centra rychlé pomoci a téměř nikoho jsem tam nenašel, protože všichni byli v akci služby těm, kteří se tak neočekávaně ocitli ve svrchované nouzi života. Místní starosta i pan farář neseděli ve svých úřadech, ale obcházelí postižené se slovem útěchy... Děkoval jsem Pánu Bohu, že v naší diecézi, už v historii tolikrát různým způsobem postižené, žijí obětaví dobrovolníci, kteří nejen pořád za peníze, ale gratis, z lásky k lidem a k Bohu, chtějí něco dobrého vykonat.

Několik dní v první polovině listopadu t. r. bylo vyhrazeno naší národní Děkovné pouti Svatému otci do Říma. Každá pouť je příležitostí k modlitbě, sebekázni, pokání a získání vědomí, že nejsme se svou křesťanskou vírou ve světě sami. I římská pouť, jak mně jistě, drazí bratři a sestry, dosvědčíte, byla připravována vašimi modlitbami. Všichni jsme se do Věčného města a na setkání s papežem těšili. Do Říma jste, zvláště vy, litoměřičtí poutníci, doputovali, svatá místa římských bazilik jste společně navštívili, se Svätým otcem jsme se všichni setkali, a někteří z nás jsme s ním dokonce i osobně mluvili. Myslím, že jsme se přesvědčili o tom, že zde v naší litoměřické diecézi i tam v Římě se žije sice pod jedním sluncem a jednou oblohou, ale že atmosféra apoštolských římských míst s tolika i krvavými svědectvími mnohých, zvláště prvních křesťanů, je mimořádná a že i za cenu nepohody počasí a trampot, přinášející nekomfortní poutní pobyt mimo domov, stálo za to do Říma letos putovat. Je samozřejmostí, že jsme byli v Římě, ve Vatikánu Svätým otcem Benediktem XVI. přijati, tam vítáni a že jsme zakusili nádheru vědomí, že do Kristovy církve patříme, že jsme se zpátky domů šťastně vrátili, a to s obnovenou radostí z toho, že jsme křesťané?

Pokuste se, prosím, milí přátelé, jedním slovem vyjádřit dojem z letošní římské poutní cesty i ze všeho, co jsme v roce 2010 prožili: mohu to vyslovit při této děkovné silvestrovské bohoslužbě za vás? Byl to **DAR, Boží dar. Amen. Deo gratias!**

Úmysly apoštolátu modlitby na rok 2011

Na každý měsíc vyhlašuje Svätý otec úmysly k modlitbě za potřeby církve a za misie. Čeští a moravští biskupové k nim přidávají třetí úmysl za církev a obyvatele v České republice.

Denní modlitba apoštolátu:

*Nebeský Otče,
kladu před tebe celý dnešní den.
Přináším ti v něm své modlitby,
práce, radosti i utrpení ve spojení
s Ježíšem Kristem, který ve mši svaté
neustále zpřítomňuje oběť sebe
samého za záchranu světa.*

*Duch svätý, který jej vedl, kéž je
i mým průvodcem a vyzbrojí mě
silou pro svědectví o tvé lásce.*

*To vše přináším jako svou nepatrnou
oběť, spolu s Pannou Marií,*

*Matkou našeho Pána a Matkou
Církve, zvláště na úmysly, které nám
předkládá Svätý otec a naši biskupové
pro tento měsíc, aby...*

1. Všeobecný úmysl
2. Misijní úmysl
3. Národní úmysl

*Svätý František Xaverský, oroduj za nás!
Svätá Terezie od Dítěte Ježíše,
oroduj za nás!*

Leden

1. Aby bohatství stvoření bylo ceněno jako vzácný Boží dar, zachovávalo a zpřístupňováno všem lidem.
2. Aby křesťané dospěli k plné jednotě a vydávali celému lidskému pokolení svědectví o tom, že Bůh je otcem všech.

www.cirkev.cz

Pastýřský list otce biskupa Jana

Drazí bratři a sestry v Kristu,

dnes, na Nový rok, se před námi otevírá první etapa duchovní přípravy na Cyrilometodějské významné jubileum roku 2013. K přání hojnosti Božího požehnání a mateřské ochrany Panny Marie vám všem připojuji prosbu, abychom od Pána Boha celý letošní rok přijali jako příležitost k uvědomění si hodnoty svátosti křtu, křesťanského života a odpovědnosti za šíření Kristova evangelia.

Mnozí jsme byli svátostí křtu jako malé děti, díky křesťanskému přesvědčení našich blízkých, především rodičů, začlenění do velké Boží rodiny, aniž bychom o tom věděli. Někteří z vás jste se Božími dětmi stali v dospělosti, že jste se pro Krista

a křest rozhodli sami. Všem nám však zůstává krásný úkol, totiž ke křtu se vědomě znovu a znovu hlásit. Křtem, jak říká sv. Pavel, jsme se oblékli v nového člověka, nikoliv jen že bychom si oblékli nové šaty. Křest, udělený člověku v dětství či v dospělosti, vždycky znamená hlubokou proměnu lidské existence. Proměna je to zásadní, ale i závazná. Chci vám, drazí křesťané, poradit. Vyhleďte si svůj křestní list, nebo si jej vyžádejte v místě svého křtu a podívejte se, v který den jste byli pokřtěni, kdy se stala ona zásadní a závazná proměna. V ten den se opravdu něco důležitého ve vašem životě stalo a bylo by správné, aby den vašeho křtu byl vámi vděčně vzpomínán, podobně jako den vašich narozenin, případně jmenin. Narozeninami patříte do určitého rodinného společenství, jmeninami patříte pod účinnou péči svého křestního patrona nebo patronky, křestním dnem patříte Kristu.

Stále více si uvědomujeme, zvláště v našem diecézním litoměřickém terénu, že křest se nemůže stát jen formalitou. Se křtem úzce souvisí křesťanský život, tedy nový životní styl a osobní přesvědčení o ušlechtilosti Kristových rad pro život člověka. Jinak, ale výstižně řečeno, je to následování Krista. Proto je na místě u všech duchovních správců - udělovatelů svátosti křtu - nutný cit pro odpovědnost při správě Božích tajemství, ale i laskavost při předcházející přípravě rodičů, event. dospělých katechumenů na křestní slavnost. Čas přípravy před udělením

3. Aby všichni pokřtěni v církvi přijímali dar svého křtu jako základ pro svůj život a jako vstupní bránu ke spáse i ke všem ostatním svátostem.

Únor

1. Aby se manželství a rodina těšily všeobecné vážnosti a aby byl uznáván jejich nezastupitelný přínos celé společnosti.
2. Aby křesťanská společenství v oblastech zvláště postižených nemocemi přinášela trpícím lidem svědectví o Kristově přítomnosti.
3. Aby se v nás všech prohlubovalo poznání, že křtem jsme byli zachráněni od hříchu a získali důstojnost Božích dětí.

křtu je oboustranně přínosný. Předně pro připravujícího duchovního správce, když vstupuje do světa rodin, osudů jinak nesdělených konverzí, může nahlédnout do dramatických chvílí životů svých svěřených bratří a sester. Nepoznal by je, kdyby se s nimi nesetkal. Každé lidské setkání je obohacením. A pak pro rodiče dětí a dospělé katechumeny je přece nabídnutá ruka k pomoci vítaná a klidný čas a ochota k rozhovorům a poučením před křtem každý jistě ocení, vždyť jde o zprostředkování štěstí věčného života.

Pokřtěný člověk, patřící už do Boží rodiny, a to jsme, milí křesťané, my všichni, máme v tomto světě i vznešené poslání. Kristus nám důvěřuje a svěřuje nám odpovědnost za naše bližní. Toto poslání je neodvolatelné. Naše věrná důslednost osobního křesťanského svědectví je pro svět a lidi v něm žijící příkladem a znamením. Ke křesťanskému svědectví nemůžeme nikdy nikoho donutit a ke křtu nikdy nikoho donutit nesmíme, ale určitě můžeme a máme druhé lidi podnítit k zamyšlení nad hodnotami, kterých se jako opravdoví křesťané držíme a veřejně je vyznáváme.

Moji drazí bratři a sestry, zůstávejme spolu duchovně stále spojeni. Je to možné právě proto, že jsme křesťané. Podpírejte jeden druhého a radujme se ze zjištění, že patříme k sobě. Žehnám vám i všem vašim blízkým a drahým, především vašim rodinám ve jménu Otce i Syna i Ducha svatého.

Váš + Jan.

Zemřel R.D. Doc. PhDr. Ing. Miloš Raban, Th.D.

R.D. Doc. PhDr. Ing. M. Raban, Th.D., se narodil v rodině lesního inženýra 20. června 1948 v Kryštofově Údolí u Liberce jako nejstarší ze tří dětí. Maturoval na gymnázium v Jičíně a v letech 1966 – 1971 vystudoval systémové inženýrství ČVUT v Praze. Poté pracoval do roku 1974 ve Výzkumném ústavu bezpečnosti prá-

Na snímku zleva R.D. Miloš Raban, R.D. Michal Podzimek a ministr zahraničí Karel Schwarzenberg. Foto archiv MCDO

ce a pak v letech 1974 – 1977 jako technický referent v České katolické charitě (ČKCH) v Praze a soukromě se věnoval studiu teologie, filozofie a spirituality. V témže roce odešel na doporučení Františka kardinála Tomáška do Itálie. Tam vystudoval teologii a filozofii nejprve na Lateránské univerzitě a doktorát pak získal na Papežské univerzitě Gregoriana. 9. listopadu 1985 byl v bazilice Santa Maria Maggiore vysvěcen na kněze s určením pro litoměřickou diecézi. V letech 1985 – 1990 působil v Německu ve Frankfurtu nad Mohanem. V roce 1990 biskup Josef Koukl požádal patera Rabana o návrat do rodné diecéze a poté jej poslal do Jizerských hor do Raspenavy a Hejnic, kam přišel v září 1990 a kde působil jako farář až do své smrti.

Pater Miloš Raban celé poutní místo Hejnice obnovil a zorganizoval opravu a rekonstrukci v letech 1997 – 2001. Iniciovat a zajistil finanční prostředky především z mezinárodních zdrojů Evropské unie - fondu Phare a 5. ledna 2001 slavnostně otevřel v bývalém františkánském klášteře Mezinárodní centrum duchovní obnovy (MCDO), jehož 10. výročí jsme začátkem ledna oslavili, a stal se jeho prvním ředitelem. V řídicí funkci mu velmi záleželo

na dobrých společenských vztazích mezi církví, již reprezentoval, a státem, obcí, krajem a k tomu vedl i své spolupracovníky. Stále mu tanulo na mysli dobro člověka, jednotlivce i společnosti.

V letech 1995 – 2010 působil na Technické univerzitě v Liberci, kde byl v období roků 2005 – 2008 jako jediný katolický kněz děkanem. Také vyučoval až do své nemoci na Univerzitě v Hradci Králové. Habilitoval se v Liberci na Technické univerzitě na Fakultě přírodovědně-humanitní a pedagogické a jeho práce, psaná německy, nesla název *Der Sinn der menschlichen Existenz (nach der Existenzanalyse)*, Liberec 2005. Posléze vyšla i knižně česky *Duchovní smysl člověka dnes* (Vyšehrad, 2008). Za šíření duchovní vzdělanosti v libereckém kraji obdržel 13. 10. 2010 *Poctu hejtmána za šíření duchovní vzdělanosti*. Dlouhá léta byl také předsedou České společnosti pro katolickou teologii (ČSKT), v letech 1996 – 2003 byl sekretářem Plenárního sněmu katolické církve v České republice, k němuž napsal i knihu *Sněm České katolické církve (Obnova synodality)*, Vyšehrad, 2000. Stal se též členem Vojenského a špitálního Řádu sv. Lazara Jeruzalémského. V rámci diecéze působil řadu let jako biskupský vikář pro záležitosti církevního školství a vzdělávání a byl členem Kněžské rady a Sboru poradců.

Až do své smrti publikoval řadu odborných článků a účastnil se nejruznějších vědeckých konferencí, na nichž aktivně přednášel.

Kdo se s ním setkal, oceňoval jeho neúnavné a obětavé úsilí zasadit se o dobrou věc. Mnozí jej velmi vyzdvihovali jako jedinečného a vzácného rádce, jehož rady byly symbiózou jeho rozsáhlých intelektuálních vědomostí a ušlechtilého, jemného srdce.

Málo se ví, že byl i velkým sportovcem, a sice jeho velikou vášní bylo horolezectví. Zlezl nejvyšší horské velikány Evropy. Miloval přírodu

a její krásu v rozmanitých podobách a uměl se z ní radovat. Byl to člověk, z něhož tryskala zářivě čistá a neutuchající energie, projevující se v celé jeho osobnosti. Bezmezně miloval Boha a život ve všech jeho existenciálních projevech.

*Já jsem vzkříšení a život.
Kdo věří ve mne, i kdyby zemřel,
bude žít, a každý, kdo žije a věří ve mne,
nezemře navěky.
(Jan 11, 25)*

Pater Miloš Raban byl znám rovněž jako nezastupitelný a jedinečný exorcista, zpovědník, duchovní vůdce a duchovní otec mnoha svých duchovních dětí. Jeho obětavá láska pro člověka v nouzi neznala mezí a překážek, ba ani odpočinku. Věnoval se s plným nasazením každému, kdo právě se svými potřebami přišel. Byl vzorem jak schopného manažera a organizátora, tak též vzácného a laskavého, ryzího člověka a kněze-faráře. V boji se zákeřnou nemocí projevoval jak nevídanou osobní statečnost, trpělivost a tichost, tak velkou pokoru před Bohem.

R.D. Miloš Raban zemřel dne 7. 1. 2011 v brzkých ranních hodinách v Krajské nemocnici Liberec. Ztráta, která nás s odchodem jeho nezaměnitelné a lidsky nenahraditelné osobnosti postihla, je nesmírná!

Ale přejeme mu u Boha věčný pokoj a radost!

*Requiescat in pace!
sestra Edita Mendelová OP
(8. ledna 2011 Hejnice - MCDO)*

Mezinárodní centrum duchovní obnovy ve vzpomínkách patera Rabana

Požádali jsme patera Miloše Rabana, aby zavzpomínal na založení Mezinárodního centra duchovní obnovy, které bylo v Hejnicích otevřeno a vysvěceno před deseti lety, tj. 5. ledna 2001. Oslav tohoto výročí se kvůli svému zdravotnímu stavu již nezúčastnil... Zemřel dva dny poté.

Jana Michálková

Historie místa

Dějiny našeho objektu však začínají mnohem, mnohem dříve. Musíme zalistovat jejich stránkami až do 12. století, kdy v nedaleké vesničce Lužec pod Smrkem žil chudý řemeslník, vyrábějící síta a řešeta. Měl těžce nemocnou ženu a dítě. Chodíval přes hejnické lesy do Žitavy prodávat své výrobky a pokaždé odpočíval na skalním ostrohu nad řekou Smědá pod lípou. Jednoho dne se mu právě tady zdál zvláštní sen, který ovlivnil jeho život a změnil i život celého přilehlého okolí.

Ve snu mu anděl, sedící v koruně lípy, sdělil, že Bůh chce uzdravit jeho rodinu a být milostivý i vůči zdejšímu obyvatelům, jejichž těžkosti dobře zná. Anděl sítaře poučil i o tom, co má dělat, aby se tak stalo, a že když to vykoná, dojde vyslyšení. Řemeslník tak učinil a vskutku na přímluvu Panny Marie, která dle sličné tváře milostné sošky obdržela přizvisko „Mater Formosa“ (Matka Spanilá), Bůh mu rodinu uzdravil. A to byl počátek našeho poutního místa v Hejnicích. Lidé sem začali putovat z celého Trojmezí a v kronikách se dočítáme, že byli vyslyšeni, tj. našli řešení svých obtíží.

Vznik první kaple

Původně se modlili před milostnou soškou, posazenou v dutině lípy. V r. 1211 byla postavena první dřevěná kaple – v r. 2011 tomu bude 800 let – která byla zbudována nad pařezem pokácené lípy. Milostná soška stála na pařezu a odtud nesla posléze název „Matka Boží na pařezu“. Tento výjev najdeme na mnoha obrazech, rytinách apod. Ve 13. století byla potom vystavěna kamenná gotická kaple (1252). V r. 1498 byl dokončen

zásluhou Biebersteinů gotický kostelík a slavnostně vysvěcen biskupem Janem ze Salhausenu ke cti Panny Marie. V r. 1725 byl postaven díky hraběti Františku Ferdinandu Gallasovi, který celou stavbu financoval a připravil pro ni plány a podklady, nynější barokní chrám, největší v severních Čechách, který dostal název „Navštívení Panny Marie“, patrocinium, jaké měla již první dřevěná kaple.

Vybudování kláštera

Gallasové nechali zbudovat také klášter a osídlili jej františkány. Ti sem přišli r. 1698 a byli zdejšími duchovními správci až do r. 1950. „V r. 1914 kvardián, P. Dominik Dänemark, dal zazdít okénko, kde se pařez nacházel, protože nevěřil, že je zázračný. Okénko jsem vyboural, pohlédl na pařez a jak jsem se ho ovšem dotkl, tak se přede mnou rozpadl v prach. Takže jedině já mohu dosvědčit, že ten pařez do r. 1990 existoval.“

Kříže jako požehnání nad krajinou, proslulou vyháněním

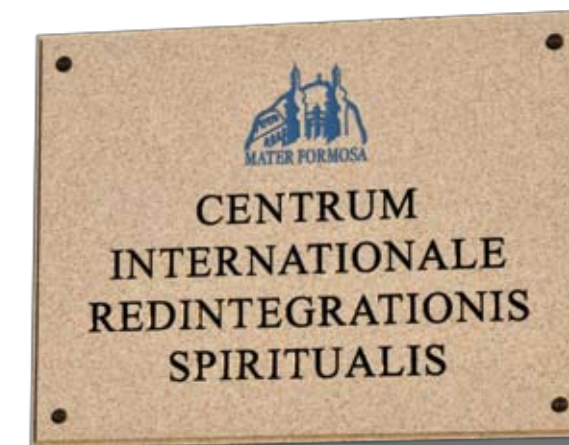
„Na okolních horách jsem s pomocníky vztyčil kříže: v r. 1991 na Ořešníku, v r. 1992 na Paličnicku a v r. 1993 také na Frýdlantském cimbuří. Udělali jsme je nerozbitné, takže když do nich uhodí blesk, ony něco vydrží. Kříže tudíž tvoří takový trojúhelník Božího požehnání nad touto krajinou.“

„Tento kraj je nechvalně známý jako místo staleté tradice vzájemného vyhánění. Nejprve evangelici katolíky, pak katolíci luterány, potom přišla rekatolizace a Jednota Bratrská byla vyháněna do Saska a našla útočiště v Herrnhutu – Ochranově, kde sídlí dodnes. Zahrnovalo to celý pás od Liberce až po Zgorzelec. Další pohromou byl josefinismus, který sice vydal Toleranční patent, ale zase ničil kláštery. Náš klášter přežil zázrakem. Když jsem v r. 1990 (září) přišel do Raspenavy a viděl ono zpuštění, tak jsem si říkal, odkud to vzít?“

Smlouva mezi patrony a správci

„Začal jsem tedy listovat v dokumentech a našel jsem smlouvu z r. 1691

mezi patrony (hrabata Gallasové), kteří slibovali, že zbudují klášter pro správce – tehdy františkány – dále poutní místo a budou ho na vlastní náklady udržovat na věky věkův, když ti správci – františkány – se za ně budou modlit na věky věkův, konkrétně

jednou týdně obětovat mši svatou. V našem klášteře se ve františkánské kapli nachází nekrolog všech zemřelých františkánů. Ke každému jménu je připojen stručný životopis. Tato smlouva fungovala nepřerušovaně bezmála do r. 1945.“

V té době byla patronkou Klotilda hraběnka Clam-Gallasová. Byla však vyháněna a posléze zemřela v Rakousku. Po záboru kláštera v r. 1950 udělalo z něj StB koncentrační tábor pro vybrané vyšší představené. Od toho roku šlo tedy všechno zde zugerunde. „Proto jsem skutečně každou sobotu obětoval mši svatou za živé i zemřelé patrony kláštera a kostela. A pak jsem jim říkal: Tak zase, vy patroni, přihlaste se ke své zodpovědnosti! Opravdu mohu říci, že jsem nepotřeboval násilně a zoufale shánět finanční prostředky. Úředníci z EU přišli sami a chtěli investovat do ekologie zdejší krajiny. Podařilo se mi je ovšem přesvědčit, že nejprve je nutno financovat duchovní základy. Nebylo to ale jednoduché. Museli jsme během r. 2000 všechno postavit. Buď to postavíte, nebo vrátíte peníze zpátky. Nebylo to lehké rozhodování, ale opravdu s pomocí Boží se vše realizovalo. Všichni okolo měli strach a ptali se mne, co s takovým objektem budu dělat a jaké programy

tedy mít a jak je financovat. Zase mohou konstatovat jedno: **Hledejte tedy nejprve Boží království a jeho spravedlnost a všechno ostatní vám bude přidáno.** (srv. Mt 6,33; Lk 12,31)

Založení MCDO a jeho cíl

„Měl jsem velkou obavu, jak najednou spustit takovou rychlou a riskantní akci v našem českém prostředí. Ale když je to dobře organizačně a finančně zajištěno, potom mohou říci, že naši lidé jsou schopní.“

Mezinárodní centrum duchovní obnovy bylo otevřeno a vysvěceno 5. ledna 2001 jako církevní, nezisková, příspěvková organizace se sídlem v bývalém františkánském klášteře a na mariánském poutním místě v Hejnicích. Nabízí možnost setkávání pro předem dohodnuté skupinové a individuální programy se zaměřením na reintegraci duchovního, tělesného a duševního zdraví. Pokud se jedná o individuální programy, lze sem přijet např. s rodinou a udělat si tu svůj vlastní program. „Máme zde sice nějakou nabídku, ale programy děláme trochu i na zakázku a po dohodě s účastníkem, co chce a co si žádá.“ V MCDO se scházejí eko-

kých aktivit, výjezdů a diskusních setkání, exkurzí, divadelních představení, literárních večerů, poutních slavností, rodinných, společenských, relaxačních a terapeutických pobytů. Programy jsou jednorázové, pravidelné, individuální nebo skupinové.

MCDO je mezinárodním střediskem duchovní obnovy česky, slovensky, německy a polsky mluvících osob, zaměřené především na církevní místa, organizace a jednotlivce. Centrum slouží též jako místo preevangelizace jednotlivcům, skupinám a institucím v mezinárodním a tuzemském měřítku, zvláště Čechům, Slovákům, Polákům a Němcům, jako jedinečné místo setkávání, dialogu a vzájemného poznávání a spolupráce.

Činnost Centra se orientuje na *hlubší pochopení Boha a světa a na hledání nejzazšího smyslu života* na teologicky, vědecky a filozoficky fundované bázi. Programy Centra se v podstatě obracejí ke všem, kteří duchovní obnovu chtějí nebo hledají. Pro jejich tvorbu jsou zohledňovány výnosy Katolické církve o duchovní obnově ve všeobecném vzdělávání, zdokonalování a výchově dospělých a mládeže, konkretizované jmeno-

však v České, Polské a Německé republice.

MCDO má samostatnou právní subjektivitu a jeho jménem jedná jeho statutární zástupce – ředitel.

Bilance a výhled do budoucna

Za deset let své existence MCDO významně přispělo k ozdravení vztahů mezi Čechy, Němci a Poláky, zejména možnosti setkávání se na půdě kláštera a poutními slavnostmi kostela, kterých se vždy účastní zástupci všech tří národností. Mají tak jedinečnou příležitost se v rozhovorech blíže poznat a využívají toho. Navazují se takto cenná přátelství, vzájemné vztahy, jež se realizují sousedskými návštěvami a zahlazují tak vzájemná zranění z minulosti.

Svémi programy také naše Centrum pomohlo k šíření duchovní vzdělanosti v Libereckém kraji, jenž náleží do širších regionálních souvislostí příhraniční spolupráce (Euroregion Nisa). Tento příspěvek byl letos (13. října 2010) oceněn *Poctou hejtmána Libereckého kraje za šíření duchovní vzdělanosti* v tomto kraji.

Dále se v Centru rozvinuly již stabilní duchovní a kulturně-vzdělávací programy, kupř. exercicie pro tři generace, sledující církevní liturgický rok, exercicie pro kněze deset let po vysvěcení, rekolekce pro postižené, vánoční strom dětí, exercicie františkánů, biskupských konferencí Čech, Německa a Polska, cyklus duchovní a varhanní hudby v bazilice, vědecké kongresy atd. Další nové programy se nyní připravují a hledají se nové možnosti.

Do budoucna lze konstatovat, že stále bude existovat potřeba rozvíjení dobrých sousedských vztahů přes hranice států, národností, náboženství, ras a různých kultur. Vždy bude rovněž nutné vzdělávat a zušlechťovat lidské nitro, ptát se po Bohu a po smyslu života, hledat vhodné místo pro odpočinek, obnovu duševního a duchovního zdraví a k tomu slouží právě naše rozmanité typy programů. Je tedy možné říci, že budoucnost MCDO s pomocí Boží leží před námi.

R.D. Miloš Raban (ředitel MCDO)

Od 7. ledna 2011 byla ředitelkou Mezinárodního centra duchovní obnovy v Hejnicích jmenována Petra Šiklová.

Vzpomínka na oseckého opata Bernharda Thebese

Pokračování z minulého čísla

Pro obláty, zaměstnance a přátele kláštera opat Bernhard každý rok pořádal autobusový poutní zájezd na zajímavá historická církevní místa. První takový byl roku 1997 do Kolína nad Rýnem, kde jsme se setkali s kardinálem Meissnerem, viděli klášter Langwaden a Düsseldorf. Roku 1998 byl cílem pouti Loket, kde opat sloužil mši svatou k sv. Anežce České. V roce 2000 zájezd navštívil Krkonoše a opat splnil svůj sen - zdolat vrchol Sněžky. Roku 2001 se jelo na Svatou Horu u Příbrami, roku 2002 do Hejnic, do mezinárodního centra setkávání, a do Jablonného ke sv. Zdislavě. V roce 2004 to byl Chlum sv. Maří, klášter Teplá a nový klášter trapistů v Novém Dvoře. V roce 2005 jsme navštívili lužický ženský klášter Marienstern a poutní místo Rosenthal (Rožant). Roku 2006 jsme viděli klášter Waldsassen a Konnersreuth. Cíle zájezdů přinesly účastníkům mnoho duchovních zážitků a vždy byl o ně velký zájem.

V roce 2003 byly zahájeny práce na obnově klášterních zahrad. V rámci partnerských vztahů s Annabergem přijížděli tamní studenti na letní brigády do zahrad, spolu se studenty z Litvínova. Část zahrad se vyčistila, zpracoval se plán jejich obnovy, ale další práce pak příliš nepokračovaly. Zaměstnanci kláštera se starali o stádo daňků v oboře a o kapry v rybnících. Z ovocných sadů se sklízela jablka, hrušky, třešně - zpracovaly se

na mošty a destiláty. Bohužel se ještě neobnovily skleníky a neobdělala políčka.

V témže roce byly dokončeny stavební práce na domě v Dlouhé Louce, bývalém hostinci vedle kaple Božského Srdce Páně. Opat mu dal jméno Dům Ježíšova Srdce a dům byl vysvěcen litoměřickým biskupem Josefem Kouklem. Postupně do roku 2007 byl vybaven nábytkem, topením a studnou s pitnou vodou. Měl sloužit jako rekreační objekt pro děti a mládež hlavně na víkendy, včetně akcí duchovního rázu. Mládež sem později přiváděli salesiáni z Teplíc, nyní je objekt pronajat místní minifarmě pro ubytování dětských skupin. Byl opraven i vedlejší kostelík, sám opat tam stavěl kamenný oltář. Byl propojen chodbou s Domem Ježíšova Srdce. Poutní mše se slavily vždy na svátek Nejsvětějšího Srdce Páně.

V roce 2004 byla na budově klášterního kostela odhalena pamětní deska řeckokatolického biskupa Va-

Když P. Charbel Schubert končil svůj noviciát v Heiligenkreuzu, složil v prosinci 2004 věčné sliby na klášter Osek a v dalším roce skončil i své studium bohosloví a mohl být v prosinci 2006 vysvěcen na jáhna. Kněžské svěcení mu udělil biskup Koukl 28. května 2007 v Oseku. Od jara 2006 již byl natrvalo v Oseku a stál opatovi po boku v jeho náročném a těžké práci.

Z podnětu opata Bernharda a P. Charbela došlo k opravám a vysvěcení dvou kaplí v oblasti Oseka. V roce 2007 to byla kaple při polní cestě z Oseka do Háje, o jejíž opravu se zasloužil starosta Háje. Kaple byla klášterem vybavena, vyzdobena a 14. října vysvěcena. V roce 2008 pak šlo o mariánskou kapli v Oseku při silnici na Lom, kterou opravil osecký občan a byla vysvěcena 2. července.

Asi pět let po svém příchodu do Oseka opat vážně onemocněl. S nemocí dlouho bojoval a jeho zdravotní stav se jen velmi pomalu zhoršoval. Roku 2007 nastalo silnější zhoršení, musel několikrát na vyšetření a do péče do Saska. Přátelé o něj pečovali i v Oseku, kdy už nemohl dobře chodit a mše sloužil v opatské kapli. Na jaře 2008 nakonec svolil k odchodu do charitního domu sester nazaretských františkánek v Goppeln u Drážďan. Den rozloučení s Osekem nastal 23. dubna. V Goppelnu bylo o něj dobře postaráno, navštěvovali jsme ho tam často a také on se občas nechal přivést do Oseka, aby se s námi sešel při mši svatě nebo setkání oblátů. V Oseku také slavil v listopadu 2008 své 80. narozeniny. Jeho zdravotní stav se střídavě lepšil a horšil. Naposledy navštívil Osek při setkání oblátů 2. března 2010. Zdál se v dobré kondici, radostně se se všemi vítal a promluvil při mši svatě i při následné besedě. Konečná fáze nemoci nastala deset dní před Velikonocemi. Byli jsme jej ještě navštívit 26. března, kdy už příliš nevnímal návštěvníky. Zemřel v noci nato, v sobotu 27. března o půl čtvrté hodině ranní. Requiescat in pacem.

Norbert Krutský,
zakládající člen
Spolku přátel kláštera Osek

Pokračování z příštím čísle Zdislavy

logové, matematikové, vědci z humanitních a společensko-vědních oborů (psychologie, filozofie, sociologie, teologie...), ekonomové a další odborníci. Centrum rovněž zprostředkovává organizování exercicií, duchovních rozhovorů, seminářů, přednášek, kurzů, školení, praktic-

vitě Evropskou, Českou, Polskou a Německou biskupskou konferencí. Centrum bere při sestavování programů speciální zřetel na potřeby litoměřického biskupství a krom toho pěstuje spolupráci s ostatními církevními organizacemi a podobnými institucemi v Evropě, hlavně

Duše, o které se starám, patří Pánovi, ne mně

Vznik poutního místa Liběšice u Žatce je spojen se zjevením Panny Marie v sousední vesnici, kde se na její přimluvu v roce 1743 zachránil při povodni tonoucí sedlák se synem. Liběšice se pak staly cílem mnoha poutníků z blízkého i širokého okolí.

V místním kostele sv. Martina je poutní kaple s milostnou soškou Panny Marie. Dne 1. ledna 2004 byl kostel povýšen na diecézní poutní svatyni a byl mu přidán titul Navštívení Panny Marie s uděleným privilegiem získávat plnomocné odpustky ve dnech mariánských svátků. Hlavní pouť se koná každoročně o první červencové neděli.

LIBĚŠICE u Žatce

Zeptala jsem se administrátora P. Viléma Marka Štěpána O.Praem.:

Jaký je váš farní obvod?

Můj farní obvod je veliký, deset farností se čtyřiceti vesnicemi. Je to velmi rozmanitá oblast, která má přirozený střed v Liběšicích. Spravuji přes dvacet kostelů, k bohoslužbám jich využívám sedmáct. Když jsem sem přišel, sloužilo se ve čtyřech kostelích, postupně jsem další znovu otevřel, některé i po několika de-

sítkách let. Biskup Josef Koukl znovu světil kostel, kde jsme našli nápis K+M+B 1954. Pravidelné bohoslužby se tam znovu obnovily po padesáti letech. I tam, kde jsem žádné lidi nečekal, se farnost začala oživovat tím, že se kolem kostela začalo „něco dít“. Spoustu lidí, se kterými jsem se seznámil, bych asi jinak těžko potkal. To je radost a důkaz, že to určitě smysl má. Nejhorší podle mě je, když církev na nějakém místě není vůbec přítomna a nic se tam neděje. Protože pak je tam mrtvo nejenom fyzicky, ale hlavně duchovně, což samozřejmě má dopad na místní lidi. Jde o to, vnášet mezi lidi dobro, které tam desítky let chybělo.

Jak to zvládáte?

Jeden můj spolužák řekl krásně, že „zázraky dělá Pán Bůh, my děláme jenom to, co můžeme“. Snažím se samozřejmě dělat, co mohu, ale nejsem všemohoucí. Nedělám si ambice, že já něco zachráním, ale snažím se dělat to, co v daných podmínkách dělat mohu a co považuji za důležité. Myslím si, že jde o to, dostat se k duším lidí. A je samozřejmě, že nejsnazší cesta je přes aktivity, které se dějí kolem kostela, protože kostel je v obci už dlouho, byť to může být totální ruina. Přesto je to nějaké znamení, které pro lidi něco znamená. Jde o to lidem ukázat, že je kostel vlastně jejich, že patří k vesnici a že má něco společného s jejich životem, i když tam třeba nemusí chodit. Přesto nějaký vliv na jejich život má a může mít. Naše farnost spadá pod čtyři stavební úřady, přijdu do styku se spoustou úředníků, ale prvotní výpady starostů typu „ať si to církev opraví“ přešly v pěkné přátelské vztahy. Teď řeknou „ten náš kostel, nebo co s tím uděláme“, rétorika se posunula někam jinam. Řekl bych, že je to velký posun.

Máte někoho na výpomoc?

Jsem tu sám, ale mám tady teď momentálně tři asistenty, kteří

mi pomáhají. Jsem rád, že je tady mohu mít, asi by to bez té jejich pomoci a spolupráce bylo v mnoha ohledech těžko zvládnutelné.

Jaké zázemí vám poskytuje fara?

Farní budova pochází z roku 1743, byla v dost zuboženém stavu. Už můj předchůdce P. Jaroslav Saler CSsR, který zde přede mnou sedmáct let působil, začal s opravami areálu, aby mohl sloužit práci s dětmi, které sem svázel. Nám se povedlo dotáhnout do konce opravu fary. Díky tomu je opravdovým zázemím. Mohou se sem sjíždět lidé ze všech stran. Najdou tu prostředí, kde je jim prostě dobře. Je to zázemí hlavně pro naši práci, abychom tu mohli něco smysluplně vytvářet. Máme tu několik pokojů, které využíváme, může tu bez problémů patnáct lidí přespat. V budově fary je sál a kaple, kde se konají pravidelné bohoslužby a adorace. Jsou příjemnější ve vytápěné kapli než ve vymrzlém kostele.

Jak často probíhají adorace?

Postupně se nám povedlo během let ve farní kapli provádět adoraci každý pátek celý den a celou noc. V posledním roce i celý den každou středu, ta je obětována za rodiny a za nová kněžská a řeholní povolání, protože to je asi v naší diecézi ta nejtěživější záležitost. A pro mě je velikou radostí, že ačkoli by se někomu mohlo zdát nemožným někde zavést třeba jenom celodenní adoraci, tak v téhle naší zubožené oblasti a zubožené farnosti už vlastně od roku 2004 celodenní adorace funguje. Začínali jsme v eucharistickém roce, vyhlášeném Janem Pavlem II. Noční adorace přirozeně vplynula ze zájmu lidí. Myslím, že tohle je cesta k tomu, aby se něco v naší zemi dalo do pohybu. Protože tam, kde se adorace konají, se vždy nějaké výsledky projeví. Tam, kde adorace nejsou, ani duchovní život kolikrát nějak nejde. A kdo ví, jak by to bylo tady, kdyby se tu tolik lidí nemodlilo, třeba

by už tahle farnost taky dneska neexistovala.

Jaký je život ve liběšické farnosti?

Každou středu, pátek a neděli svážíme na faru děti. Mají zde možnost vyhrát si, máme pro ně náboženství. Věnujeme se jim, aby našly nějaký smysl života. Jsou to často děti z různých problematických a sociálně slabých rodin. Ony také s ledasčím zápasí a fara je pro ně pojišťkou možná k nějakému slušnějšímu životu. Neznamená to, že je práce s nimi vždycky úplně jednoduchá, ale snažíme se pro ně dělat maximum. Dětem se hodně věnuje paní katechetka Erika Plutinská ve spolupráci s Ludmilou Vašákovou. Vytváří různé programy a během roku celou řadu akcí.

Pro mládež se snažíme dělat víkendová setkání, minimálně šestkrát do roka, někdy i častěji, podle potřeby. Každý rok jezdíme na festival mládeže do Medžugorje, což je taková výjimečná příležitost mladé dotáhnout do úplně jiného prostředí, kde je několik desítek tisíc mladých. To nadšení, které tam získají, je většinou povzbudí k tomu, aby se snažili žít svou víru opravdově. Aby si ji nenechali v tomto prostředí, ve kterém žijeme, vzít. A aby si víry dokázali vážít, dokázali o ni bojovat. K tomu samozřejmě člověk nadšení potřebuje, zvláště když je v rozpuku mládí a neví ani ještě co se životem.

Když jsem sem přišel, nebyla tu ani jedna kompletní praktikující rodina, v kostele byl vždy jenom někdo z rodiny. To je taková tíživá věc, protože rodiny jsou páteří pastorace. O rodiny se každý kněz nejvíce opírá, když se cokoliv snaží ve farnosti dělat. Dneska mohu říct, že už tady několik rodin je. Na druhou stranu naše farnost žije jako taková jedna velká rodina. V rodině se vždycky pozná, když tam někdo chybí. Když je veliké společenství, kněz třeba ani nezaregistruje, že někdo nepřišel. Já vím každou neděli, koho postrádám, a to se mi líbí. Snažím se těm lidem alespoň zavolat, nebo je i navštívit. Proto-

že samozřejmě i oni s ledasčím v životě zápasí. My jsme tady od toho, abychom se jim věnovali.

Seniory se snažíme svázat na bohoslužby tak jako děti, protože celá řada z nich nemá auto a spojení mezi vesnicemi ideálně nefunguje. Jsou často odkázáni na nás. Na faře máme také náboženství pro dospělé, kam mohou chodit i ti starší a doplňovat svoje znalosti.

Snažíme se hodně a pravidelně navštěvovat nemocné. Pravidelně máme během roku i pouť pro seniory, naposledy jsme byli na Strahově a u Pražského Jezulátka.

Už deset let každou neděli vychází farní list **Poutníček**, jedna část pro děti a druhá pro dospělé. Obsahuje týdenní program bohoslužeb a akcí, které se chystají, a duchovní slovo pro povzbuzení. Chtěl jsem, aby lidé jeho prostřednictvím cítili nějaký vztah sounáležitosti, aby každý věděl, že patří k jednomu místu.

Právě probíhá Tříkrálová sbírka, v loňském roce se vám podařilo vykoledovat 122 006 korun. Odhadnete, jak dopadne letos?

S pokorou říkám, nevím jak dopadne letošní sbírka, protože to je naprosto nevyzpytatelné. Asi všichni, kdo se snaží Tříkrálovou sbírku realizovat, vnímají, že to není jednoduché. Nedovedl jsem si vůbec představit, že ji organizačně zvládneme. Měl jsem pořád pocit, že my na to nemáme, měl jsem obavy, že je to nad naše síly. Ale zaměstnanci diecézní charity mě povzbuzovali, ukázali mi i to, že se tímto způsobem může pomoci i farním charitativním projektům. Pastorační asistentka Barbora Poustková, která tu byla, dala s dětmi dohromady pár skupinek a to, co se povedlo, mě šokovalo. Při první sbírce jsme vybrali 47 ti-

síc. Opravdu jsem nechápal, jak se nám mohl povést loňský výsledek. Postupně se povedlo v různých vesnicích zapojit místní lidi. Podle našich zkušeností je vždy nejlepší, když se zapojí místní, protože lidé je znají a automaticky je tam větší vztah důvěry než k cizím. Sběrka má obrovskou propagaci, dneska se už o ní hodně ví, ale přesto hodně lidí cizím nikdy důvěřovat nebude.

Jste premonstrát, proč jste tady sám ve farnosti a ne v klášteře v komunitě?

Předně musím říct, že tradice působení premonstrátů na Žatecku je velice dlouhá, protože strahovští premonstráti zde působí už více než pět set let. Na tomto území byly naše fary, které byly inkorporovány ke strahovskému klášteři. Klášter nám vytváří přirozené zázemí. K naší spiritualitě patří vnější apoštolát, který má spoustu podob podle konkrétních měnících se podmínek. V dnešní době je velmi potřebné, abychom se věnovali duchovní správě. Úplně sám tady nejsem, nejbližší spolubratr je v Žatci. Pravidelně se scházíme, probíráme spolu různé věci a samozřejmě také jezdíme do našeho domovského kláštera na Strahově. Představený vždy musí zvážit, koho kam pošle, a určitě ne každý se hodí k tomu, aby byl někde sám na faře. Pan opat to určitě zvažoval, když mě sem posílal.

Jak byste zhodnotil výsledky své práce?

Já bych řekl, že práce v tomto místě naplní člověka velikou pokorou. Protože tady si člověk nikdy nemůže říct, že něco dokázal. Ono je to totiž neustálé začínání znovu. Protože vždycky se něco podaří a zase to skončí, a zase člověk musí začít s něčím dalším a zase to skončí. Ale také nemohu říct, že by moje práce nepřinášela plody. Člověk se musí radovat z malých drobností a především přijímat s pokorou fakt, že duše lidí, o které se stará, patří Pánovi, ne mně. A je jenom na něm, koho mi nechá a koho mi vezme.

Marie Koscelníková

ALŽBĚTA

neplodná matka velkého syna

O další významné postavě Nového zákona, o Alžbětě, se nám z textu nedostává mnoho informací. Nicméně i těch několik málo slov, která pronáší, krátké narážky na souvislosti jejího života a v neposlední řadě i význam jejího jména, nám před očima poměrně výstižně vykresluje její osobnost.

Alžběta = „můj Bůh je zaslíbení, přísaha“

Jméno Alžběta zní v hebrejském originálu „Elišabah“, přičemž „Eli“ znamená „můj Bůh“ a „šabah“ „přísaha“ či „slib“. Přísaha byla pro biblického člověka posvátnou záležitostí. Obvykle se přísahal při jménu Hospodina, čímž byla spolehlivost pravdivosti přísahajícího potvrzena. Zároveň za porušení přísahy byly podle Mojžíšova zákona vyměřeny ty nejpřísnější tresty, převážně trest smrti. Přísaha vstupoval člověk do posvátného společenství s Bohem, který se stával garantem pravdivosti slova a přejímal do určité míry zodpovědnost za přísahajícího. Podobně tomu bylo

svě dítě zasvěcovali celoživotně Bohu. Toto zasvěcení se týkalo pouze mužů a obsahovalo následující závazky: nepožívat žádné opojné a kvašené nápoje, nestříhat si vlasy a vyhýbat se jakémukoli styku s mrtvým tělem zemřelého, přestože by to byl i ten nejbližší příbuzný (zákaz účasti na pohřbu i vlastních rodičů). Toto zasvěcení v sobě obsahovalo tedy naprostou odevzdanost do Božích rukou (vlasy), asketický život (zákaz opojení) a zvláštní zasvěcení, tedy náležení Hospodinu, který je svatý a nestrpí u sebe nic poskvrněného (zákaz styku s tělem mrtvého). A možná právě zde můžeme tušit souvislost Alžbětina jména s jejím posláním od Boha. Podobně jako soudce Samson má neplodné a stárnoucí rodiče a je svou matkou zasvěcen Hospodinu, protože se narodil jako veliký Boží dar, tak též Jan Křtítel byl patrně svými rodiči zasvěcen jako nazír Bohu, protože jeho nečekané narození odkazovalo k milostivému zásahu Hospodina. Alžběta žije po celý svůj život až do stáří v hlubokém pohanění, neboť nemít děti znamenalo pro rodiče hanbu před ostatními lidmi, dokonce však i před samotným Bohem. Neplodnost, bezdětnost byla často pokládána za Boží trest za skryté hříchy. Alžběta jako matka Jana Křtitele, proroka, který oznamuje brzký příchod Hospodina mezi svůj lid, naplňuje význam svého jména při pravděpodobném zasvěcení narozeného syna Hospodinu jako nazíra (žije na poušti, jí jen velice skromě, vyvarovává se jakýchkoli opojných požívatín).

Žena naplněná radostí v Duchu svatém

Alžběta pocházela z kněžského Áronova rodu a podle svědectví evangelia byla společně se svým kněžským manželem *spravedlivá před Bohem a bezúhonně se řídila veškerými příkázáními a nařízeními Páně*. Vyšší pochvalu pro zbožného člověka bychom v Bibli těžko hledali. Jako kněžská dcera byla Alžběta jistě svým otcem vychovávána především nábožensky a liturgicky. Neustále byla skrze své rodiče v určitém styku s posvátnem, které odkazovalo k Bohu. Patrně byla důkladně vzdělávána v kultovních i morálních zákonech posvátné tradice. Též intenzivní modlitba jistě byla jejím denním chlebem. Později jako manželka kněze a nakonec jako matka, jistě každodenně propojovala svůj život s Boží vůlí, s Boží přítomností a jeho působením. Okolnosti kolem početí a pak narození Jana, jejího syna, tedy nejsou v žádném případě jakýmsi náhlým náboženským vytržením Alžběty, ale zcela spontánně projevem jejího oddaného spojení s Hospodinem, v jehož samozřejmé přítomnosti prožívá každý svůj den.

Alžbětin duchovní, rozjímavý náboženský způsob života je výstižně vyjádřen v krátké zmínce po otěhotnění, které Alžběta jednoznačně vnímá jako Boží milostivý zásah do jejího života. ... *Alžběta počala a po dobu pěti měsíců se držela ve skrytu. Říkala si: „To pro mne udělal Pán v čase, kdy se mu zlíbilo zbavit mě pohany mezi lidmi!“* Alžběta se na dlouhý čas stahuje z veřejného styku s lidskou společností, aby se věnovala jen svému Bohu a rozjímalá o posláním, které jí nečekaným těhotenstvím

ukládá. Má se stát matkou výjimečného syna, který bude mít Bohem udělen též výjimečný úkol. Jak později pronáší prorocí o Janovi otec Zachariáš: *A ty, chlapče, budeš nazván prorokem Nejvyššího; neboť půjdeš před Pánem, abys mu připravil cesty, abys jeho lidu dal poznání spásy ...* Můžeme si dobře představit, že těchto plných pět měsíců věnuje Alžběta modlitbě, rozjímání. Rozjímá o budoucím poslání svého syna, děkuje Hospodinu za velikou milost, že z ní šnal pohanu před lidmi a dal jí radost a rozkoš stát se matkou. Jakoby se věnovala dlouhým exerciciím, z nichž vychází vnitřně obnovená a hlouběji spojená se svým Bohem. Po této době prožité v tichosti a samotě před Bohem se Alžběta setkává s Marií, v níž poznává „*matku svého Pána*“.

Nejkrásnější svědectví o Alžbětě nalzáme právě v tomto setkání s Marií. Maria vchází do Zachariášova, tedy i Alžbětina domu a pozdraví. Orientální pozdrav nebyl jen slovní, v němž se přál zdravěnému Boží pokoj, ale i fyzický. Zdravící se osoby se objaly, pravděpodobně i políbily na tvář, přály si všechny dobré věci, které umocňují a umožňují radost ze života, a následně byl host uctěn umytím zaprášených nohou a případně i koupelí a pomazáním vonnými oleji. Poté obvykle ulehl po bok hostitele k prostřenému stolu. Setkání Alžběty s Marií je však popisováno v jeho prvních okamžicích. To, co si zdravící se osoby vzájemně přály, přičemž první řada byla na příchod hostu, to se v tomto setkání podivuhodně stává zakoušenou skutečností, mocným vnitřním a emocionálním prožitkem. V jejich setkání přeskakuje z Marie na Alžbětu zápalná jiskra Ducha svatého, který též svým citelným dotykem hýbá v radostném pohnutí dítětem pod Alžbětiným srdcem. Dítě radostně poskočí v matčině těle a matka samotná pronáší slova plná radosti a prorockého ducha. Alžběta se raduje, její radost zaplavuje celou její bytost, tělo je zasaženo potěšením a srdce a rozum osvěceny pronikavým a oblažujícím světlem Ducha Božího. Ústa vyjadřují to, co citelně prožívá: *Požehnaná jsi mezi ženami a požehnaný plod života tvého!* Zvolá adresováno svému vítanému hostu. *A co to, že ke mně přichází matka mého Pána? Vždyť hled, ihned jakmile tvůj pozdrav zazněl v mých uších, radostně se zachvělo dítě v mém lůně.*

Rogier van der Weyden, narození Jana Křtitele, r. 1455

A blahoslavená ta, která uvěřila, že se vyplní, co jí bylo řečeno od Pána. Jásavá radost, prorocký duch spojující s Bohem, potěšení ze setkání a chvála víry v Boha, to jsou hlavní myšlenky tohoto Alžbětina zvolání. Naplnění jásavou radostí, kterého se jí dostalo jako veliké milosti, se nejintenzivněji projevuje při setkání s Marií, matkou Ježíšovou. Důležité poučení i pro čtenáře evangelia.

R.D. Jiří Voleský

Rogier van der Weyden, setkání P. Marie s Alžbětou, r. 1445

jako první jeho vlastní dcera a otec ani ona se přes velikou bolest nerozpakovali slib naplnit, dává tušit, jak vážně se ve starých dobách braly sliby učiněné před Bohem. Nebo mohl slib obsahovat nějakou formu zvláštního zasvěcení, jak se především praktikovalo u „nazírů“. Nazírem se člověk stával buď z vlastní vůle pozdějším zasvěcením Bohu, nebo jím byl již od narození z vůle rodičů, kteří

Jmenování nových kanovníků katedrální kapituly

U příležitosti svátku sv. Štěpána - prvomučedníka jmenoval litoměřický biskup Mons. Jan Baxant deset nových kanovníků Katedrální kapituly u sv. Štěpána v Litoměřicích. Slavnostní instalace se konala 12. února 2011 v katedrále sv. Štěpána.

Mons. Baxant ve svém jmenovacím dekretu mimo jiné uvedl: „*Přejí si, aby katedrální kapitula byla tímto jmenováním obnovena a posílena, aby byla společenstvem kněží, spolehlivých a blízkých spolupracovníků litoměřického biskupa. Vznešené poslání kanovníků pečovat o katedrálu a slavnostní*

Sídelními kanovníky byli jmenováni:

P. Martin Davídek (nar. 1966, vysv. 2002)

famí vikář ve farnosti Všech Svatých v Litoměřicích, v současné době studuje na Papežské Lateránské univerzitě v Římě

P. Jan Nepomuk Jiříš (nar. 1974, vysv. 1999)

okrskový vikář mladoboleslavského vikariátu a farář v Bělé pod Bezdězem

P. Rudolf Repka (nar. 1972, vysv. 1998)

okrskový vikář českolipského vikariátu a administrátor ve Cvikově

P. Józef Szeliga (nar. 1966, vysv. 1992)

okrskový vikář litoměřického a ústeckého vikariátu a děkan v Litoměřicích

P. Václav Vlasák (nar. 1946, vysv. 1979)

okrskový vikář turnovského vikariátu a děkan v Turnově

Více informací o slavnostní instalaci kanovníků najdete v příštím čísle Zdislavu.

liturgii v ní, nepřehlédnutelný historický význam oddané služby jednotlivých členů v oblasti vědecké, kulturní i společenské za celou dobu existence kapituluňho sboru, vysoce převyšuje jednoduché chápání kapituly jako pouhý soubor majetkových podstat a k nim přínaležejících beneficií, pokud vůbec v současné době nějaká jsou. Jmenování kanovníků do naší litoměřické kapituly znamená pro každého z nich další pověření ke službě v Kristově církvi.“

Litoměřická kapitula byla založena v roce 1057 knížetem Spytihněvem II.

Čestnými kanovníky byli jmenováni:

P. Grzegorz Czerny (nar. 1972, vysv. 2000)

okrskový vikář krušnohorského vikariátu a administrátor v Litvinově

P. Karel Jordán Červený (nar. 1943, vysv. 1998)

děkan v České Kamenici

P. Viliam Matějka (nar. 1961, vysv. 1986)

děkan v České Lípě

P. Miroslav Šimáček (nar. 1951, vysv. 1976)

arciděkan v Ústí nad Labem

P. Josef Šimon (nar. 1923, vysv. 1947)

farář v Kryrech

FARNOST a evangelizace

Snad nejtragičtější setkání bývají s těmi, kdo přímo řeknou, že uvěřili a během několika dalších let o víru přišli, protože zůstali sami. Všechny možné pozitivní přístupy k tomuto faktu přehlídí velkou pastorační mezeru v našem působení. Jsme celkem dobře zaměřeni na liturgii, katechezi, ale velmi málo na společenství. Jestliže byl někdo pokřtěn, pak to muselo být v nějaké farnosti a musel při křtu s ním být i jeho kmotr. Pokud potom zůstal sám, nese za to osobní zodpovědnost kmotr a s ním se na ní také podílí i ostatní věřící.

Podobně je to při evangelizaci. Kdo jde evangelizovat, měl by si být jist třemi věcmi: přítomností Ducha svatého a tím, co má říci a co bude dál, když se dotyčný rozhodne uvěřit. Misionář může dál nabídnout svou další podporu, ale neměl by na vše zůstat sám. Farnost by měla mít nějakou strukturu, která umožní nově hledajícímu do ní vstoupit¹. Misionář může pokračovat v přátelském vztahu. Je ale třeba, aby ve farnosti fungovalo otevřené společenství víry. Ne jen pouhé společenství, ale takové, které se schází na základě víry a pro její další růst. Může mít různé podoby.

P. Jan Rajlich OP při setkání s farníky v Jablonném v Podještědí.

Už jsme se zmínili o farních buňkách. V Praze u sv. Jiří v roce 2002 založila jedna slečna otevřené společenství modlitby. Na setkání může přijít kdokoli, kdo se ho chce zúčastnit. Společenství začíná sdílením se duchovním zážitkem z minulého týdne, pak pokračuje modlitbou k Duchu svatému. Po modlitbě následuje četba z Písma, text je buď z následující neděle, nebo jiný vhodný k liturgické

době. Po četbě Písma je chvíle ticha a pak následuje sdílení se tím, co text lidem řekl; toto sdílení může být po malých skupinkách. Po skupinkách se vylosuje, kdo ze zúčastněných se za koho bude modlit. To vše je první samotné misie, program, místa a další zajištění. Místní farnost musí misijnímu týmu pomoci umístit misie do života jejich místa, tak aby měly možnost účinně oslovit co nejvíce lidí.

Co by měla farnost sama udělat, aby v ní proběhly misie⁶?

První, velmi důležitý krok je celkově se shodnout, že misie ve farnosti proběhnou. Od jednoho ředitele evangelizační školy jsem zaslechl, že jednou misie odmítli, když zjistili, že farnost, která je pozvala, je rozdělená na stoupence nové a staré liturgie. Oni měli fungovat jako skupina, kterou jedna strana použila ve sporu s druhou stranou. Sjednocení nemusí jít až k jednotlivcům, ale farnost rozdělená na nepřátelské tábory nejprve musí vyřešit svůj vnitřní spor. Jinak je celá další evangelizace mrháním časem a jinými prostředky⁷. Rozdělení společenství je často vnějším znakem duchovní války a odebírá Boží požehnání.

Další krok ke konání misíí je spojen se zahájením modlitby za své okolí. Ve farnosti by měly začít různé modlitební akce. Je dobré neopomenout různé duchovní smlouvy, které lidé před námi uzavřeli, nejčastěji s Pannou Marií, a znovu je obnovit. Při tom vyhledat ty, kdo misie konají, a dohodnout s nimi termín misíí, zpravidla za rok.

Od této chvíle se začínají misie chystat. Je třeba, aby si je ve farnosti vzal na starost koordinační tým. Tým by se měl alespoň šestkrát až osmkrát sejít při přípravě misíí. Do toho mají probíhat setkání misijního týmu a far-

nosti. Další důležitou oblastí přípravy je samotná obnova víry věřících. První evangelizace tak má proběhnout uvnitř farnosti. Setkání mohou být velká, anebo v různých skupinách a obnovách. Posledního půl roku se chystají samotné misie, program, místa a další zajištění. Místní farnost musí misijnímu týmu pomoci umístit misie do života jejich místa, tak aby měly možnost účinně oslovit co nejvíce lidí.

Vlastní misie mají být prováděny podporou a pomocí místních. Některé akce mohou proběhnout i tak, že místní zvou své přátele a známé na setkání s lidmi z misijního týmu. Některá centra a akce pro příchozí by si měla farnost vést sama ve své režii. Je to proto, že jejich činnost naváže na misie a vytvoří možnost pro nové zájemce i po misíích.

Nakonec farnost na misie navazuje svými různými skupinami, které mohou umožnit lidem přijít do společenství věřících.

P. Jan Rajlich OP,
Jablonné v Podještědí

¹ (4).

² Druhá polovina modlitby Zdrávas, „svatá Maria, matko Boží... smrti“ se modlí až u posledního z deseti Zdrávasů (pozn. autora).

³ Nemusí to být nutně tajemství, jak je známe (pozn. autora).

⁴ (5).

⁵ (6).

⁶ (8).

⁷ Chci tedy, aby se muži všude ve shromáždění modlili, pozvedajíce ruce v čistotě, bez hněvu a hádek. (1 Tim 2,8)

Bibliografie

1. Pavel VI. *Evangelii Nuntiandi, Hlásání evangelia*. Praha: Zvon, 1990. ISBN 80-7113-026-5.
2. II. Vatikánský koncil. *Ad Gentes*. Řím: Křesťanská akademie, 1983.
3. Jan Pavel II. *Redemptoris Misio, O stálé platnosti misijního poslání*. [překl.] Dolores Smíšková OP. Praha: Zvon, 1994. ISBN 80-7113-101-6.
4. Wanke, Joachim. *Být křesťanem a zůstat křesťanem*. *Areopág*. [Online] [Citace: 14. 12. 2010] <http://www.areopag.cz/soubory/wanke-byt-krestanem.pdf>.
5. Kursy Alfa. [Online] [Citace: 16. 12. 2010] <http://www.kurzylfa.cz/>.
6. Discovery. *Nojý život o.p.s.* [Online] [Citace: 16. 12. 2010] <http://obchod.znateho.cz/katalog/discovery--sada.html>.
7. kol. *Jeruzalémská bible*. [překl.] František X. a Dagmar Halasovi. Praha: Karmelitánské nakladatelství, Krystal OP, 2009. 978-80-7195-289-3.
8. Internationale Akademie für Evangelization, Wien. *Projekt Pfarmission*. Wien: I.A.E., 2002.
9. Akademie für Evangelization in Vieghaus. *Akademie für Evangelization in Vieghaus*. [Online] [Citace: 21. 12. 2010] <http://emmanuel.at/emmanuel.php?7p=DE...1.314...>

Barokní lidová zbožnost ve světle knih zázraků jezuitské poutní místo Bohosudov u Teplic

Pokračování z minulého čísla

K Panně Marii se často obracely ženy, které žádaly o šťastný porod. Buď ony, nebo jejich muži chodili do Bohosudova před samotným porodem, či vzývali Pannu Marii doma při porodu a následně jí přišli poděkovat, případně obětovat novorozence a rovnou žádat jeho zdraví. Dne 27. dubna 1670 přišla do Bohosudova Tereza, hraběnka z Clari-Aldringen, aby zde žádala o šťastný porod. Její přání bylo vyslyšeno okamžitě. Ještě ten den porodila přímo na místě. Narodil se jí syn, který byl pokřtěn v bohosudovském kostele. Za toto dobrodiní obětovali rodiče řadu darů a otec nechal vystavět jednu z kaplí.

V obou pramenech je zmíněno celkem vysoké číslo vyslyšení proseb zajatých vojáků. Jednalo se především o zajatce z války s Turky. Dva z nich, zajatí na území Maďarska v roce 1663, tedy v období války s Tureckem, která probíhala v letech 1660 - 1664, pocházeli z okolí Krupky, a znali proto milostný obraz. Modlili se k Panně Marii a byli osvobozeni. Jako znak díky jí oba darovali své okovy. V roce 1683 opět vypukla turecká válka. Miller ji uvádí jako další soužení, které postihlo dědičné země ihned poté, co pominulo morové nebezpečí. Vídeň, hlavní město monarchie, byla obklíčena tureckými vojsky vedenými velkovezírem Kara Mustafou. Během dobývání Vídně byl smrtelně zraněn jeden strážmistr z Piccolominiho regimentu. Zasáhly jej dvě kulky do žeber. Ve chvíli, kdy mu bylo nejhůř, si vzpomněl na Pannu Marii Bohosudovskou, ke které se modlil. Nato se zázračně uzdravil.

V rámci této „čtrnáctileté války“ s Turky byl v roce 1693 v Sedmihradsku zajat Kryštof Ratsch z Königswaldu (dnes Libouchec u Ústí nad Labem). Držel jej ve vězení v Bělehradě, kde strávil osm týdnů. Pak se dozvěděl, že „všichni zajatci budou odvedeni do Konstantinopole, vzpomněl si na Naši Milou Paní, jak u ní často skládal svou pobožnost, slíbil, že pokud unikne, půjde se do Bohosudova vyzpovídat a nechá své vysvoboditelce číst svatou mši. Následující noc jej napadla spásná myšlenka, jak se ze zajetí dostat a jak uprchnout zpět ke svému regimentu.“ Oproti tomu Martin Pech z Kammersdorfu strávil v Konstantinopoli ve vězení

čtyři roky, než byl zázračně osvobozen. O tureckém zajetí v Bělehradu a o svém zázračném vysvobození informoval dopisem kněží v Bohosudově i hrabě z Clary-Aldringen (poděkovat přišel 16. dubna 1695).

Lidé hledali pomoc u Panny Marie nejen pro sebe a své blízké, ale často i pro svá zvířata. V bohosudovských knihách zázraků jsou zaznamenány čtyři případy žádosti o uzdravení či ochranu zvířete, které často znamenalo jediný nebo nejdůležitější prostředek obživy. Ve třech případech se jednalo o koně, ve čtvrtém o včely.

U mnohých poutních míst, kde se nacházel zázračný obraz či plastika, se vyskytoval i pramen zázračné studánky. V Bohosudově vyvěral tento pramínek nedaleko kostela. Dnes je kolem něj postavena kaplička.

V roce 1679 přišel do Bohosudova Simon Plaček z Kostomlat. Trpěl nádorovým onemocněním břicha a zároveň byl dočista slepý. Přišel žádat o úplné uzdravení. „Nejprve vykonal modlitbu u milostného obrazu, poté se nechal odvést k Mariině studánce, myje si zde oči a získává svůj zrak.“

Místní původ prosebníků

Prosebníci chodili do bohosudovského kostela v podstatě z celého království. Jsou zaznamenány i příchody několika poutníků ze vzdálených zemí - Skotsko, Nizozemí, Itálie. Nejnavštěvovanějšími měsíci byl červen a září.

Největší zastoupení mají poutníci ze severních Čech (135 jich v Bohosudově obdrželo milost), velký počet přicházel i ze středních Čech (taktéž cisterciáci ze zbraslavského kláštera, řádové sestry z kláštera u sv. Jiří v Praze, z kláštera sv. Anežky, jezuité z Klementina a vysocí církevní hodnostáři z kapituly sv. Víta) a sousedního Německa.

V září 1707 byl do Bohosudova doručen dopis z „Ameriky, neboli ze západní Indie, který napsal 2. června 1704 pater Michael Schabel S.J. na ostrově Coracau, misionář. Pokorně prosil, aby byl naším milým paním v jejím obraze piety co nejpilněji připomenut, neboť ve svém dětství byl skrz její

přímluvu zachován při životě“. Pater Michael Schabel byl misionářem Societas Jesu, který odešel na misií do Jižní Ameriky spolu s otcem Antonínem Boryněm v roce 1693.²¹

Většina poutníků přicházejících do Bohosudova prosit za uzdravení byla měšťanského původu zastoupeného všemi sociálními vrstvami. Vyskytují se zde řemeslníci, měšťská reprezentace (radní), učitelé. Z významných šlechtických rodů se zde zastavovaly nejčastěji rody z nedalekého okolí, jako například Lobkovicové, Clari-Aldringenové, Kaplířové, svobodní páni z Hýzrle, Kolovratové, Martinicové atd. Z dalších významných šlechtických rodů docházely do Bohosudova především Šternberkové, Dietrichsteinové, Harrachové a další. Tito chodili do Bohosudova v pravidelných intervalech. Například u Jana Ferdinanda hraběte Kolovrata Krakovského, který se v bohosudovském kostele oženil s Elenou Claudií d'Anquisola, píše Miller, že oba manželé poté zavedli chvályhodný zvyk, který po celou dobu dodržovali (zvyk spočíval v tom, že když byli na svém nedalekém panství, navštěvovali každou sobotu bohosudovský kostel).

Miller zaznamenal příchody několika význačných osobností, které se do Bohosudova přišly nejen pomodlit, ale i poděkovat. Uvádí například Filipa Ernesta Jöhla, falckraběte rýnského, Ludvíka Wilhelma, markraběte bádenského, Bartoloměje de Sorbis, kurfiřta saského a Annu Marii, princeznu Toskánskou.

Z vesnického obyvatelstva jsou v bohosudovských knihách zázraků uvedeni především rychtáři, sedláci a rolníci.

V případech duchovních jsou nejčastěji zaznamenaná zázračná vyslyšení členů jezuitského řádu, především kněží působících v Bohosudově.

Mgr. Iva Poláčková, doktorandka katedry historie Filozofické fakulty Univerzity Jana Evangelisty Purkyně v Ústí nad Labem, která se tématem článku zabývala ve své bakalářské a diplomové práci **Pokračování v příštím čísle Zdislava**

²¹ Více o jezuitských misijních cestách Ivana ČORNEJOVÁ, *Tovaryšstvo Ježíšovo, Jezuité v Čechách, Praha 1995.*

Krátké zprávy z diecéze

Bohoslovci litoměřické diecéze u biskupa Jana Baxanta

Na pozvání Mons. Jana Baxanta přijeli 26. prosince 2010 do Litoměřic bohoslovci studující za litoměřickou diecézi. Nejprve se zúčastnili poutní slavnosti katedrály sv. Štěpána, poté se se svým biskupem setkali v biskupské rezidenci.

Pozvání biskupa Jana přijalo všech sedm bohoslovců i ke společnému obědu. Popovídal si s nimi o studijních záležitostech, zajímal se i o to, co prožívají v osobním životě, čím žijí a jak se jim daří formace ke kněžství. Každý si odnesl od stromečku i vánoční dárek.

Biskup Jan Baxant působil jako vicerektor a rektor Arcibiskupského kněžského semináře v Praze, proto studentům v mnohém rozumí. Setkání bylo příjemné a laskavé.

V závěru bohoslovci přijali biskupské požehnání a povzbuzení do nového roku.

Marie Koscelníková, Litoměřice

V Hejnicích si připomenuli výročí MCDO

U příležitosti deseti let od otevření Mezinárodního centra duchovní obnovy se ve středu 5. ledna 2011 konala v Hejnicích oslava tohoto výročí. Zahájena byla v bazilice Navštívení Panny Marie pontifická mší svatou, kterou celebrouval litoměřický biskup Mons. Jan Baxant. Koncelebrovali generální vikář P. Stanislav Příbyl CSsR, vikář libereckého vikariátu P. Tomáš Genrt OFM a další kněží především z Liberecka. Přítomni byli také hosté ze sousedního Německa a Polska, představitelé Technické univerzity v Liberci a představitelé veřejné správy.

Jan Baxant ve své promluvě označil Hejnice za posvátné místo s výjimečným duchem a zvláštní kouzelnou atmosférou: „*Chceme vděčně Bohu a všem dobrodincům poděkovat. Toužíme zde dnes prožít několik okamžiků společně jako přátelé a příznivci tohoto díla s logickým výhledem: tedy s prosbou o Boží lidskou pomoc do budoucnosti. Deset let opravdu není dlouhý věk, ale je dost dlouhý na to, abychom si, možná i s údivem, připomněli zásadní charakter Centra: totiž jeho službu lidem.*“ V závěru bohosluž-

by Mons. Baxant požehnal vodu, kadidlo a křídu a rovněž požehnal prostory Centra.

Ředitel Mezinárodního centra duchovní obnovy R.D. Doc. PhDr. Ing. Miloš Raban, Th.D., se z důvodu dlouhodobé hospitalizace nemohl oslav Centra účastnit. „*Dnes jsme tu tak trochu osiřelí, protože schopný, obětavý a neúnavný původce myšlenky, budovatel a podporovatel Mezinárodního centra duchovní obnovy je nemocný a tak, jak my myslíme v této chvíli na něho, tak zcela určitě on intenzivně myslí na nás, zde shromážděné. Vděčně děkujeme Bohu za toto desetileté dílo vzkříšené z trosk a rozvalin, ale i s vroucností své víry prosíme Boha o Jeho příspěví našemu drahému nemocnému,*“ vyzval přítomné litoměřický biskup.

Martin Flosman, Litoměřice

Zemřel R.D. Jan Chmelař

Dne 5. ledna 2011 zemřel ve věku nedožitých osmdesáti let kněz litoměřické diecéze R.D. Jan Chmelař. Pohřeb se konal v České Lípě 15. ledna, pohřební mši svatou sloužil v tamní bazilice Všech svatých litoměřický biskup Mons. Jan Baxant. Tělo zemřelého bylo poté uloženo do hrobu v Zákupcích.

Jan Chmelař se narodil 31. ledna 1931 v Kletečném na Českomoravské vrchovině. Po studiu klasického gymnázia v Českých Budějovicích vstoupil na podzim 1949 do kláštera v Želivě. V dubnu 1950 byly kláštery uzavřeny. Poté, co prošel několika soustředěvacími kláštery, byl v červenci 1951 propuštěn.

Vystřídal několik zaměstnání, později vystudoval zdravotní školu. Pracoval jako radiologický laborant na Slovensku a v Jihlavě. Tam byl 18. března 1958 zatčen a odsouzen za podvracení republiky a spolčování za týmž účelem. V prosinci byl propuštěn a začal pracovat v Pozemních staveb jako dělník. V červenci 1959 se mu podařilo nastoupit znovu do zdravotnictví, až do odchodu do důchodu pracoval jako laborant v České Lípě. Po celou dobu byl pod bedlivým dohledem bezpečnosti.

Po roce 1989 začal dálkově studovat teologii. Po jejím dokončení byl v roce 1994 vysvěcen na trvalého jáhna a začal působit ve farnosti

Česká Lípa. 31. července 1999 jej biskup Mons. Josef Koukl vysvětil na kněze. Jako farní vikář i nadále působil v českolipské farnosti.

Martin Flosman, Litoměřice

Josef Gross, 15. biskup litoměřický

Dne 20. ledna 2011 uplynulo osmdesát let od smrti 15. biskupa litoměřického Josefa Grosse.

Narodil se 10. října 1866 v Přimdě. Po intenzivní kněžské činnosti, zvláště v Sokolově, byl jmenován biskupem v Litoměřicích, svěcen 22. 5. 1910 v Praze. Byl řečník, hudebník, ale především apoštol víry a hlasatel úcty k Srdci Ježíšovu a Eucharistii. Jeho duchovní projevy, zvláště k řeholicím, vyšly tiskem až posmrtně. V době svého episkopátu provedl také důkladnou opravu katedrály. Zemřel 20. ledna 1931. O čtyři dny později byl pochován na litoměřickém hřbitově do biskupské hrobky. V katedrále sv. Štěpána mu byla zasazena pamětní deska.

www.dltm.cz

Hospic vybaví půjčovnu pomůcek o další polohovací lůžko a koncentrátor kyslíku

Zástupci Nadačního fondu Umění doprovázet předali Hospici sv. Štěpána v Litoměřicích 24. listopadu 2010 finanční dar ve výši 48 tisíc korun. Ten za pomoci daru zakoupil polohovací lůžko a koncentrátor kyslíku do půjčovny pomůcek. Celkově již nadační fond podpořil tento hospic téměř 510 tisíci korun.

Fond Umění doprovázet získává finanční prostředky nejen pro již fungující hospice, ale především pro ty nově vznikající. Kromě toho se s jeho příspěvím rozšiřují služby půjčoven. Přispívá tak k rozvoji domácí hospicové péče a umožňuje tím těžce nemocným pacientům trávit co nejdéle dobu nemoci v domácím prostředí, mezi svými blízkými, kteří se o ně starají.

Hospic sv. Štěpána v Litoměřicích půjčuje pomůcky již od roku 2001. V začátcích to bylo jen několik přístrojů, dnes jich tu mohou půjčit až sto. Zájem o tuto službu je obrovský. Nejčastěji jsou zapůjčována automatická polohovací lůžka nebo koncentrátory kyslíku, které pomáhají pacientům lépe dýchat.

www.hospiclitomerice.cz

Boží muka v Kninících

V sobotu 27. listopadu 2010 byla v Kninících u Zubrnice slavnostně odhalena a požehnána nově opravená boží muka, která stojí v horní části obce. Dlouhá léta se nacházela ve značně žalostném stavu. Hlavní zásluhu na záchraně této krásné sakrální stavby mají členové občanského sdružení Středohoří sobě Petra a Pavel Kudělovi, žijící v této vesce. Oprava proběhla za laskavého finančního příspěví Nadace VIA a obce Lovečkovice. Ruku k dílu přiložila i řada dobrovolníků.

Stav božích muk byl žalostný, litinový kříž se nedochoval, proto restaurátor Martin Šerák opravil jiný. Necelá třicítka osob z blízkého i vzdálenějšího okolí si vyslechla krátké povídky o tom, proč naši předkové boží muka - kříže v krajině - stavěli. Poté nově opravená boží muka v Kninících požehnal kaplan pro pastorační vysokoškoláků v Ústí nad Labem R.D. Josef Hurt.

stredohorisobe.wz.cz

Tři králové navštívili seniory v Boleslavi

Během soboty 7. ledna 2011 navštívila skupinka tříkrálových koledníků Dům seniorů v Mladé Boleslavi. Na několika společenských místech se shromáždili ti, kteří se chtěli se třemi králi setkat. Místním obyvatelům za pomoci ochotných zaměstnanců zazpívali tříkrálovou koledu, popřáli do nového roku a rozdali malé kalendáře jako upomínku.

Konat sbírku na tomto místě původně nebylo v úmyslu, ale mnozí obyvatelé domu věděli již z dřívějších let, že je tříkrálová koleda zároveň i sbírkou na dobročinné účely. K našemu překvapení chtěli i oni na charitní dílo přispět. Stala se tak vlastně kuriózní a zároveň velice solidární situace: obyvatelé Domu seniorů v Mladé Boleslavi přispěli skrze Charitu na bytového Domova pokojného stáří v Libošovicích. První ročník návštěvy u seniorů se tedy velice vydařil.

R.D. Kamil Škoda, Mladá Boleslav

Za fotografiemi Dolského mlýna do rumburské Lorety

Od začátku února do konce března je pro návštěvníky Lorety v Rumburku připravena výstava „Kde pohádky končí aneb Osudy Dolského mlýna“. Výstava prostřednictvím množství dobových i aktuálních fotografií a kopií historických dokumentů mapuje minulost a současnost kulturní památky u Kamenické Stráně a oblíbeného výletního cíle v Národním parku České Švýcar-

ska. Mlýnu, který si zahrál v několika filmových pohádkách, hrozilo zřícení, od roku 2004 probíhá jeho postupná záchrana.

Výstava „Kde pohádky končí aneb Osudy Dolského mlýna“ je v Loretě v Rumburku k vidění od 5. února do 30. března 2011, od úterý do soboty, mezi 9. až 16. hodinou. Pořádá ji Římskokatolická farnost – děkanství Rumburk a Správa Národního parku České Švýcarsko. Vstupné je 30 a 15 korun. Komentovaná prohlídka s autorkou výstavy je naplánována na úterý 22. března od 15 hodin.

„Zájemci o osud romantické zříceniny mlýna u řeky Kamenice, který je prvně zmíněn roku 1515, mají k dispozici třicetistránkový doprovodný katalog, který shrnuje základní data o historii a současném dění na mlýně. Vystaveny jsou rovněž některé předměty, nalezené při obnově památky,“ uvedla průvodkyně v rumburské Loretě Barbora Hildebrandtová. Autorkou textů je Natalie Belisová, fotografie pořídil Václav Sojka a Natalie Belisová. Dobové reprodukce poskytl Petr Joza, Státní oblastní archiv Děčín a Státní okresní archiv Děčín.

Klára Mágrová, Rumburk

Pout' v Mikulášovicích

Letošní poutní mši svatou v kostele sv. Mikuláše v Mikulášovicích, která se konala 11. prosince 2010, celebrouval generální vikář P. Stanislav Příbyl CSsR. Koncelebranty byli R.D. ThLic. Jacek Kotisz, R.D. Pavel Procházka, P. Edward Wasowicz a Stephan Klose.

Svatomikulášskou mši navštívil hojný počet věřících z Mikulášovic i z okolních farností. Zpěvem ji doprovodilo osm desítek zpěvaček a zpěváků z chrámových sborů z Vilémova, Mikulášovic, Sebnitz a Neustadtu, hudbou orchestr hudebníků Šluknovského výběžku. Při mši svaté zazněla zdejší poutní mešní píseň „San. Nikolaus Lied“ a dále „Locus iste“ od Antona Brucknera, „Ave verum“ od W. A. Mozarta a „Pastoralis messe in G“ od rumburského rodáka Aloise Groha seniora. Všem hudebníkům a zpěvákům patří poděkování i proto, že hlavní nástroj - varhany - je v současné době v rekonstrukci.

Díky ochotě majitele zdejšího restaurantu Petra Zimera se všichni poté mohli ohřát a občerstvit dobrotami, které připravily místní farnice.

Antonín Tobiška, Dolní Poustevna

Kostel sv. Mikuláše, Mikulášovice, www.farnostpoustevna.estranky.cz

Setkání Mons. Jana Baxanta s bohoslovci. Foto R.D. Martin Davídek

Tři králové navštívili seniory v Boleslavi. Foto R.D. Kamil Škoda

Oslava 10. výročí otevření MCDO Hejnice. Foto Martin Volský

Pozůstatky Dolského mlýna na řece Kamenici. Foto Václav Sojka

Výsledky Tříkrálové sbírky v roce 2011 v litomeřické diecézi

Tříkrálová sbírka v litomeřické diecézi byla i letos rekordní. Stejně jako loni a předloni přesáhl její výtěžek jeden milion korun. Štědrí dárci letos vložili do kasiček tříkrálových koledníků s logem Charity České republiky celkem 1 226 262 korun, což je o 143 544 korun více než v loňském roce.

Letošní jedenáctý ročník Tříkrálové sbírky probíhal od 1. do 14. ledna 2011. V litomeřické diecézi koledníkům v pondělí 3. ledna požehnal, a tím Tříkrálovou sbírku v diecézi slavnostně zahájil litomeřický biskup Mons. Jan Baxant.

Poslední tříkrálová pokladnička byla rozpečetána v Litoměřicích ve středu 26. ledna. V litomeřické diecézi se do sbírky zapojilo 26 organizátorů skupinek koledníků – spolu s diecézní charitou to byly farní a oblastní charity a jednotlivé farnosti (letos

nově například i farnosti Děčín a Lobendava). Do ulic vyšlo v celé diecézi 356 skupinek koledníků, což je o šest skupinek více než loni.

Nejvyšší částky – částky nad sto tisíc korun - byly vykoledovány ve farnosti Liběšice u Žatce (155 000 Kč), DCH Litoměřice (149 939 Kč) a OCH Most (122 362 Kč). Konečné výsledky můžete vidět v tabulkách.

Výtěžek Tříkrálové sbírky je určen především na pomoc nemocným, handicapovaným, seniorům, matkám s dětmi v tísní a dalším jinak sociálně znevýhodněným skupinám, a to zejména v regionech, kde se sbírka koná. Přibližně desetina výnosu sbírky je určena na humanitární a rozvojovou pomoc do zahraničí.

Například záměrem letošní Tříkrálové sbírky za Diecézní charitu Litoměřice, kde se vykoledovalo téměř 150 tisíc korun, je pomoc lidem v nouzi u nás i v zahraničí - konkrétně podpora vzdělávání chudých dětí v Mongolsku, tj. podpora sirotčinců pro děti ulice v Ulánbátaru a vzdělávacího zařízení pro chudé děti v Darkhanu - dále přímá materiální pomoc lidem v krizové situaci, tj. nákup potravin, poskytnutí ubytování, zajištění zdravotnického materiálu.

Jana Michálková, zdroj: www.dchltm.cz

Koledování za DCH Litoměřice

Obce, regiony	r. 2010	r. 2011
Bohušovice nad Ohří	6 499 Kč	6 278 Kč
Brozany nad Ohří	7 655 Kč	10 605 Kč
České Kopisty	2 472 Kč	4 734 Kč
Doksany	3 933 Kč	3 134 Kč
Hrdly + Hospic sv. Štěpána		2 466 Kč
Chvalín	1 982 Kč	2 082 Kč
Jenčice	4 318 Kč	2 278 Kč
Klapý		1 499 Kč
Libochovice	13 483 Kč	8 138 Kč
Mírové náměstí Litoměřice	2 865 Kč	3 443 Kč
Nové Dvory	4 287 Kč	4 987 Kč
Počaply	1 590 Kč	1 744 Kč
Teplá	4 050 Kč	6 047 Kč
Terezín	3 946 Kč	3 472 Kč
Třebovice	5 092 Kč	6 475 Kč
Travčice	3 851 Kč	5 442 Kč

Obce, regiony	r. 2010	r. 2011
Třebívlice	3 128 Kč	2 456 Kč
Velké Žernoseky	865 Kč	3 190 Kč
Vchynice	6 294 Kč	10 623 Kč
Mlékojedy + Podsedice	3 772 Kč	3 522 Kč
Nučnický + Počaply	2 569 Kč	4 575 Kč
Píšťany + Křešice + Podsedice	2 837 Kč	2 863 Kč
Želkovice + Podsedice	3 162 Kč	2 635 Kč
Pšovka		632 Kč
farnost Mělník		8 220 Kč
farnost Kadaň		19 300 Kč
farnost Železný Brod		2 985 Kč
farnost Louny		10 000 Kč
Břiště, Kuřívody, Stráž p/R		1 200 Kč
Dómské náměstí Litoměřice		4 914 Kč
Celkem		149 939 Kč

Konečné výsledky

Organizátor skupinek	r. 2010	r. 2011
DCH Litoměřice	111 975 Kč	149 939 Kč
OCH Česká Kamenice	44 575 Kč	61 029 Kč
OCH Liberec	76 818 Kč	81 464 Kč
OCH Most	82 887 Kč	122 362 Kč
OCH Sobotka	96 484 Kč	96 354 Kč
OCH Teplice	23 767 Kč	32 868 Kč
OCH Ústí nad Labem	52 677 Kč	52 792 Kč
OCH Varnsdorf	81 299 Kč	8 247 Kč
FCH Česká Lípa	48 827 Kč	60 461 Kč
OCH Jestřebí	10 577 Kč	9 799 Kč
OCH Chomutov	34 127 Kč	36 331 Kč
OCH Přepaře	24 113 Kč	pod M. Hradištěm
FCH Litoměřice	25 732 Kč	31 886 Kč
FCH Lovosice	16 926 Kč	21 248 Kč
FCH Mladá Boleslav	58 641 Kč	66 968 Kč
FCH Rumburk	21 706 Kč	22 952 Kč
ŘKF Jablonné v Podještědí	9 009 Kč	11 197 Kč
ŘKF - děkanství Mnichovo Hradiště	31 962 Kč	30 698 Kč
ŘKF Podbořany	39 347 Kč	32 619 Kč
ŘKF Srbská Kamenice	91 500 Kč	77 100 Kč
ŘKF Semily	23 253 Kč	20 418 Kč
OCH Žatec	20 458 Kč	11 621 Kč
ŘKF Hrob	5 962 Kč	6 846 Kč
ŘKF Liběšice u Žatce	123 266 Kč	155 000 Kč
ŘKF Děčín	XXX	23 463 Kč
ŘKF Lobendava	XXX	2 600 Kč
Celkem		1 226 262 Kč

Více na www.dchltm.cz

Hana Chrudimská, pracovnice Městského úřadu v Litoměřicích, při rozpečetování tříkrálových kasiček. Foto Jana Michálková

Polští koledníci z legnické diecéze při návštěvě domova seniorů v Litoměřicích.

Dárci letos oložili do pokladniček tříkrálových koledníků v litomeřické diecézi více než milion korun. Foto Edith Kroupová

Po setkání a požehnaní v kostele Věch svatých čekalo na koledníky malé pohostění v prostorách sídla DCH Litoměřice.

Tříkráloví koledníci v ulicích města Litoměřice.

Tříkrálová sbírka 2011 obrazem... Děkujeme vám všem, kteří jste Tříkrálovou sbírku podpořili!

Další fotografie naleznete na www.dltm.cz

Tříkrálovým koledníkům i letos požehnal biskup Jan Baxant.

Vzpomínka na P. Antonína Audyho

Byl jsem pravidelným čtenářem za totality jediného katolického periodika - Katolických novin. Právě na stránkách tohoto týdeníku se pod duchovními články objevovalo jméno P. Antonína Audyho. Udržoval spolu s dalšími kněžími naši diecéze duchovní úroveň jmenovaných novin.

Po přeložení P. Audyho do Mšena u Mělníka jsme se díky osobním setkáním sblížili. Chránový sbor z Mladé Boleslavi mu přijel na poutní slavnost 10. listopadu 1996 zapívat Hausmannovu latinskou mši. Mšenská fara se na určitý čas stala místem setkávání katechetů mělnicko-boleslavského vikariátu. Byli jsme příkladem pro ostatní vikariáty. P. Audy nás vždy s radostí přivítal, na závěr posloužil duchovním slovem. Schůzky bývaly pracovní, zaměřené na setkání dětí, ať již na Mělníce, ve Mšeně či v Mladé Boleslavi. P. Audy měl k dětem velice dobrý vztah. Měl radost z naší tvůrčí práce a osobně se setkání účastnil. Zde bych připomněl jeho katechetku Dagmar Vildovou, která vždy s dětmi ze Mšena připravila vystoupení do programu.

Vánoce v mšenském kostele P. Audy zpestřoval výstavou své osobní sbírky betlémských a zažil jsem velmi krásné vystoupení dětského souboru ze Železného Brodu s pásmem vánočních koled. Jako katecheta nemohu při 15. výročí existence „Zdislavy“ nezapomenout článků P. Audyho v tomto měsíčníku. Jeho teologické pohledy mi při mé práci nejednou pomohly.

Před Vánoce jsem se setkal s mladým knězem. V rozhovoru jsme se dostali až k P. Audyho. „To byl výborný kněz,“ řekl. Já jen mohu zopakovat slova knihy Příslaví: *Láskou a věrností nepravost se smývá a bázni Páně vzdaluje se člověk zlého.* P. Antonín svou láskou a věrností uvedená slova naplnil.

František Němeček, Mladá Boleslav

Betlémské světlo ve Velkém Šenově

S myšlenkou předávání Betlémského světla jako symbolu vánočního míru do více než 25 zemí Evropy přišlo v roce 1986 rakouské rozhlasové a televizní studio ORF. V jeskyni Narození Páně v Betlémě zapaluje každý rok vybraný malý chlapec oheň, který posléze skauti a skautky přepravují po celé Evropě. Zasluhou skautů se světlo již tradičně dostává do všech koutů naší vlasti.

Žáci základní školy ve Velkém Šenově i letos navštívili ty, kteří jsou staří a sami i v těchto dnech nejkrásnějších svátků roku. A o co se vlastně jedná? Nejlépe to pochopíte, když si přečtete postřehy a pocity účastníků této aktivity z loňských vánočních svátků:

Naši spolužáci vyrobili v kroužku keramiky dárky, učitelé natiskli přání veselých Vánoce a šťastného roku 2010. Odpoledne před Štědrým dnem jsme v kostele dostali Betlémské světlo a plni očekávání, ale i obav jsme vyrazili. Šli jsme vždy ve dvojici, která byla tvořena chlapcem a dívkou. První zastávkou byl pečovatelský dům a dále to pak byly domy a byty téměř po celém Šenově. Byli jsme vybaveni plným košíkem dárků, Betlémským světlem a kapsy jsme měli napané čajovými svíčkami. U každých dveří jsme přáli za sebe i naši školu veselých Vánoce a krásné prožití vánočních svátků a odevzdali jsme malý dáreček. Pokaždé jsme museli odmítnat hory bonbónů, sušenek, čokolád, cukroví, ovoce, ale i peněz. Měli jsme z toho opravdovou, nefalšovanou radost. Myslím, že je to nejkrásnější pocit, když můžeš někomu pomoci. Překvapily nás také reakce lidí. Pláč, úsměv, hvězdičky v očích, ale našli se také lidé, co nám zavírali před nosem, protože si mysleli, že chceme nějaké peníze. Pak byli hrozně překvapeni, když jsme jim řekli, proč jsme přišli. Byli rádi, že se pro Betlémské světlo nemusejí trmácet až do kostela. A my jsme byli rádi, že jsme se této akce mohli zúčastnit. Určitě bychom ji chtěli s velkou radostí zopakovat i příští rok. Myslím, že jsme tím zpříjemnili Vánoce nejen mnoha lidem, ale i nám samým. Ještě teď z toho máme hřejivý pocit u srdce.

Antonín Borovka, Velký Šenov, upraveno

Betlémské světlo pro biskupa Josefa

Tradice žehnání Betlémského světla na Štědrý den v katedrále sv. Štěpána vznikla v samých začátcích biskupské služby Josefa Koukla, který se vždy hlásil ke skautským ideálům. Biskup Josef dvě desítky let každoročně Betlémské světlo za přítomnosti skautů a mnoha dalších žehnal. Děje-li se tak v katedrále a koná-li to diecézní biskup, platí toto žehnání v určitém smyslu pro celou diecézi. Letos krátce před Štědrým dnem vznikla ve společenství litoměřických neofytů (nových členů církve), které biskup Josef až do své smrti

vedl a každý týden se jim osobně věnoval, myšlenka přinést mu Betlémské světlo na hrob. Jemu i ostatním litoměřickým biskupům, kteří ho žehnají z nebe. Jejich „*když už nyní nemůže žehnat v katedrále sám...*“ bylo analogií k biskupovým slovům, která zazněla z dopisu v katedrále při jeho pohřbu: „*Mluví k vám, i když už mluvit nemohu...*“

K tomuto úmyslu se přidal také zástupce skautů Jan Zadražil. Sešli jsme se u hrobu biskupa Josefa, pomodlili se za něho i ostatní, kteří tam leží, a položili Betlémské světlo na jeho hrob. Možná že právě tak byla založena nová tradice - totiž přinášení Betlémského světla na hrob litoměřických biskupů. Zdálo se nám, účastníkům, že tohle by si asi biskup Josef přál, když se nyní jako pastýř na věčnosti může klanět u nebeského Betléma, u Světla věčného.

R.D. Martin Davídek, Litoměřice

Umíme se vhodně oblékat?

Musím reagovat na poslední odstavce příspěvku Naše cesta do Říma... od R.D. Wernera Horáka (Zdislava č. 9). R.D. Horák konstatuje, že oblečení některých poutníků při tak významné události, jako je setkání se Svatým otcem - Kristovým náměstkem - v bazilice sv. Petra, bylo zcela nevhodné. Svatý otec také nepřišel nevhodně oblečen na předem dohodnuté vzájemné setkání, ale přišel v oblečení, jaké se u něj očekává. Nejsm si jist, zda by se někteří lidé oblékli svátečněji, kdyby se měli setkat na nějakém shromáždění nebo osobně se samým Kristem nebo Pannou Marií jako osobou krácející v současné době po této zemi. Na některé světské události se dokáží obléci svátečně (maturita, promoce, svatba atd.), ale do kostela na mši svatou, zvláště ve sváteční den (Hod Boží, různé slavnosti a jiné příležitosti) už ne. Většinou přijdou v riflích, některé ženy sice v šatech, ale s abnormálně velkým výstřihem a nevhodnou délkou. Takto oblečení chodí do kostela někteří mladí, lidé středního věku, ale bohužel i maminky několika dětí. Chtěl bych vědět, s jakou úctou bude chodit do kostela a k různým příležitostem oblečena příští generace. Mým velkým přáním by bylo, na rozdíl od R.D. Wernera Horáka, abych se dotkl všech těch, kteří chodí takto nevhodně oblečení.

Petr Alexa, Libochovany

Proglas je možné v litoměřické diecézi naladit na frekvenci 97,9 FM z Ještědu. Vysílání rádia můžete najít také v nabídce kabelových společností po celém území naší vlasti, naladit prostřednictvím internetu nebo skrze satelit. Informace najdete na www.proglas.cz. Jestliže máte zájem dostávat zdarma podrobný program vysílání Proglasu přímo do vaší e-mailové schránky, stačí o něj požádat na adrese redakce@proglas.cz.

RADIO PROGLAS na březzen

Pozvání na různé akce pořádané v litoměřické diecézi si můžete poslechnout vždy ve středu od 14.30 hodin v pořadu **Pisničky a pozvánky**. Litoměřické studio Štěpán připravuje na 8. 3. 2011 od 22.00 hodin pořad o Katedrální kapitule u sv. Štěpána v Litoměřicích.

Barvínek je pořad věnovaný nejmenším posluchačům. K poslechu je zveme každé úterní odpoledne od 16.00 hodin. Dne 1. 3. to bude vyprávění o princezně Anežce. Svatá Anežka byla pravá a nefalšovaná princezna. Co to v její době znamenalo? Co mohla, co musela a co naopak nesměla? A jak se změnil její život po vstupu do kláštera? Navštívíme také místa spojená s jejím životem. 8. 3. pozveme k mikrofonu Kamila Šošovičkovou z Lužice u Hodonína, která zvítězila v soutěži dětských zpěváků lidových písní. V postní době se zaměříme na profese, o kterých čteme v Bibli, a posoudíme, jak se po dvou tisíciletích změnila. 15. 3. pojednáme o rybářích „tehdy a nyní“ a 29. 3. bude řeč o svatém Josefovi a o povolání tesaře.

Magdazín naladíte vždy ve středu v 9.30 hodin. Občanské sdružení Práh nabízí lidem s psychotickým onemocněním z Brna a okolí pomoc a podporu při jejich začleňování do běžného života. S jeho činností nás 2. 3. seznámí ředitelka této organizace dr. Blanka Veškrnová. V Magdazínu s datem vysílání 9. 3. vám prozradíme, v čem spočívá mediace. O životě a hudbě si s Iljou Hurníkem pohovoříme 23. 3.

Oktáva – to je týdeník věnovaný vážné hudbě. Zachytíte ho vždy v pátek od 16.55 hodin. 4. 3. nabídneme pozvánku na festival Pražské jaro 2011.

V pravidelném pátečním čase od 16.00 hodin naladíte relaci **Všimli jsme si**, v níž přinášíme reakce na aktuální témata a podnětné diskuse se zajímavými hosty. Na začátku postního období si mnoho věřících pokládá otázku, jak příležitost připravit se na velikonoční triduum dobře využít. Jaký půst si uložit? Jaké důvody by nás k němu měly vést a co je vlastně jeho cílem? Ve vysílání 9. 3. se od P. Damiána Jiřího Škody dozvíme, že je důležité nejprve poznat sebe sama a své možnosti. Že důležitější než velikolepost skutku je postoj srdce. Několika slovy se zmíní také o iniciativě Postní almužna, která se letos rozšiřuje do všech českých diecézí. Mimo to vysvětlíme, proč půst není smutným liturgickým obdobím.

Dne 1. 3. ve 22.00 hodin přiblížíme dějiny jezuitské univerzity v Olomouci, 10. 3. ve 22.00 hodin pohovoříme spirituál a katecheta církevní základní školy sv. Ludmily v Hradci nad Moravicí Mgr. Josef Janšta o literární tvorbě pro děti, zvláště pak pro ministranty, které se věnuje. Jak se dívají studenti středních církevních škol na Anežku Přemyslovnu, se dozvíte 15. 3. ve 22.00 hodin. 21. 3. od 22.00 hodin vysíláme pořad o vzniku domácí hospicové péče Jordán v jihočeském Táboře a také o službách poskytovaných klientům. O činnosti organizace Roska Olomouc, která nabízí pomoc lidem s roztroušenou sklerózou, uslyšíte 29. 3. ve 22.00 hodin.

Kateřina Brichčinová, Radio Proglas

27.05.11

NOC KOSTELŮ

Rok 2010 byl jistě pro každého z nás významný v mnoha různých ohledech. Jednou z událostí, která zanechala dojem v každém, kdo se jí nějakým způsobem zúčastnil, se stal první celorepublikový ročník Noci kostelů. Tato akce se stala nad očekávání úspěšnou, což dokazují nejen statistiky – na 250 tisíc vstupů v celé České republice, z toho okolo 11 tisíc vstupů v litoměřické diecézi – ale také ohlasy návštěvníků a samotných pořadatelů.

Rovněž v letošním roce bychom rádi sakrální památky Diecéze litoměřické otevřeli veřejnosti a dali tak všem zájemcům možnost poznat jedinečnou část historie a sobě příležitost, jak přiblížit lidem křesťanství.

Budete-li se chtít stát součástí Noci kostelů 2011, která proběhne v pátek 27. května 2011, můžete se hlásit již nyní koordinátorce akce, kterou je pro rok 2011 Kristýna Solníčková.

Kontakt: 731 402 553 nebo solnickova@dltm.cz

Informace z minulých ročníků naleznete na www.nockostelu.cz

Pozvánky

Přepere, 26. 2. 2011

Sokolovna v Přepěřích, 14.30 hodin. Masopustní karneval pro rodiny s dětmi, ponese se v duchu knihy Genesis, vítány jsou především kostýmy znázorňující postavu, zvíře či jakýkoliv jiný motiv (kromě Trojice Boží) z biblických příběhů 1. knihy Mojžíšovy.

Liberec, 28. 2. 2011

Velký sál krajské vědecké knihovny, 18.00 hodin. Na téma Symbolika biblické fauny přednáší ThMgr. Michal Krchňák.

Praha, 26. 11. 2010 - 10. 4. 2011

Výstava Karel Škréta (1610 - 1674): Doba a dílo. Jízda Pražského hradu a Valdštejnská jízdárna (otevřeno denně od 10.00 - 18.00 hodin). Vstupné do jednoho objektu/do obou objektů: základní 150 Kč/200 Kč, snížené vstupné platí pro děti do 6 let a seniory nad 65 let: 70 Kč/100 Kč, rodinné vstupné platí pro dva dospělé a jedno až pět dětí do 15 let: 200 Kč/300 Kč.

Více na www.dltm.cz

Pozvánka na poutě

Římskokatolická farnost – děkanství u Věch Svatých v Litoměřicích vás v letošním roce zve na poutě a různé společensko-kulturní akce, při kterých navštívíme mnohá místa naší krásné vlasti. Mohou se připojit všichni zájemci z celé diecéze.

- 15. 5. sv. Jan Nepomucký – Svatojánské Navalis 2011, katedrála sv. Víta, Václava a Vojtěcha, Praha
- 28. 5. sv. Zdislava – hlavní poutě, Jablonné v Podještědí
- 11. 6. sv. Anežka – národní poutě, Doksany
- 18. 6. sv. Jan Nepomuk Neumann – národní poutě, Prachatice
- 2. 7. sv. Cyril a Metoděj, Kliment u Brozan
- 13.-14. 8. návštěva rodiště Štěpána kardinála Trochty, Francova Lhota
- 28. 9. sv. Václav, Stará Boleslav

Proč chodit či jezdit na poutě? Je to jedinečná možnost, jak prožít živé společenství křesťanů z různých farností, diecéze nebo celého národa, jako například při Národní pouti do Říma v listopadu loňského roku. Jsou to příležitosti vymanit se ze všedních každodenních starostí, udělat si trochu pořádek ve svém nitru a upevnit svůj vztah k Bohu. Během putování budou chvíle k soustředění pro setkání s Bohem.

Podrobnější informace k jednotlivým akcím naleznete v dalších vydáních Zdislavy.

Za farní společenství vás zve R.D. ICLic. Józef Szeliga, děkan

Na rok 2012 plánujeme několikadenní diecézní pouť na mariánská a jiná poutní místa ve Španělsku, Portugalsku a Francii. Cena pouti bude asi 13 000 korun.

Petr Alexa, koordinátor akcí

Ze sbírek litoměřické diecéze, strana 24

Sv. Matouš s andělem

Dílo Karla Škréty z roku 1666, olejomalba, 144 x 101 cm, neznačeno.

Obraz původně z Křešic v Litoměřicích, farní kostel sv. Matouše – hlavní oltář, zapůjčen do Severočeské galerie výtvarného umění v Litoměřicích.

Obraz restauroval po roce 1840 neznámý dvorní malíř císaře Ferdinanda V., v roce 1915 neznámý restaurátor za dohledu Centrální komise na ochranu památek ve Vídni a v roce 1986 - 87 Věra Frömllová.

Proslulý a legendami opředený Škrétův obraz v Křešicích není přesně datován. Oltář sám je letopočtem vyrytým na zadní straně vřazen do roku 1660, tedy do doby před požárem kostela. Roku 1666 byl kostel z podnětu a za financování biskupa Maxmiliána Rudolfa Šlejnice celkově obnoven. Lze se proto domnívat, že také malba vznikla z podnětu biskupa, Škrétova mecenáše a téměř přítele, již k uvedenému roku. Účín tohoto zklidnělého, důstojného obrazu je vsutku strhující svým střízlivým patosem, o jehož plné zhodnocení se zasloužil Jaromír Neumann, který podal výstižnou analýzu především jeho kompozičního a zdrženlivého barevného řešení. Tato malba rozhodně zaujímá ve Škrétově díle zvláštní a výsadní postavení. Domníváme se, že není vyloučena možnost, že malíř dodal ušlechtilému profilu evangelisty, patronu umělců, alespoň něco z vlastní podoby.

Neumann zdůraznil zejména souvislosti s malířstvím boloňským, uvedl však, že „místo Lanfrancova a Carracciho patosu najdeme u Škréty výrazové soustředění a skoro písmáckou vážnost“.

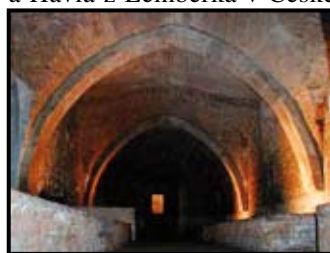
Současně vyzdvihl účín kontrastu lidového evangelisty a anděla v protikladu snědé pleti světce a vyjemnělosti plavovlasého eféba, rozdílnosti pojetí rukou a konečně i barevné souhry rouch obou postav.

Pavel Preiss: Katalog k výstavě Barokní umění, Z pokladů litoměřické diecéze II., vydala NG v Praze 1994

Tip na výlet

Johanitská komenda sv. Zdislavy a Havla z Lemberka

Johanitská komenda (správní centrum) rytířského řádu johanitů sv. Zdislavy a Havla z Lemberka v Českém Dubu nabízí ke zhlédnutí nedávno objevené a postupně prozkoumávané a rekonstruované podzemí. Prostory johanitského kláštera s kaplí sv. Jana Křtitele tvoří samostatnou expozici Podještědského muzea.

Johanitská komenda v Českém Dubu měla zabezpečit obchodní stezku mezi Prahou a Lužicí. Komenda byla založena sv. Zdislavou z Lemberka a jejím manželem Havlem (Gallus).

V současné době je přístupná románská kaple sv. Jana Křtitele z doby kolem roku 1240, románsko-gotická velká síň o třech klenebních polích a menší sál konventu ze 40. let 13. století. V románské kapli sv. Jana Křtitele se na stěnách dochovaly mimo jiné i původní konsekrační kříže. V kryptě pod kaplí jsou uloženy ostatky 75 johanitských řeholníků. Byl zde objeven i špitál, ve kterém pravděpodobně sv. Zdislava ošetřovala a léčila nemocné. V roce 2001 byla kaple stavebně obnovena a znovu vysvěcena biskupem Josefem Kouklem.

Johanitská komenda v Českém Dubu je součástí nové turistické stezky „Via Sacra“. Muzeum v Českém Dubu můžete navštívit od dubna do září, od středy do neděle v 9.00 – 12.00 hodin a 13.00 – 17.00 hodin, mimo sezonu po dohodě. Vstupné: základní 60 Kč, snížené 40 Kč. Podještědské muzeum: ☎ 485 147 090.

www.muzeumceskydub.cz

Zdislava – časopis litoměřické diecéze

Vydavatel: Biskupství litoměřické. Adresa redakce: Biskupství litoměřické - diecézní časopis Zdislava, Dómské náměstí 1/1, 412 88 Litoměřice (zdislava@dltm.cz).

Za obsah časopisu odpovídá P. Stanislav Příbyl (pribyl@dltm.cz). Redakce: Jana Michálová (michalkova@dltm.cz), Marie Koscelníková (koscelnikova@dltm.cz). Grafická úprava: Miroslav Zelenka.

Tisk: Tiskárna Zetka tisk, s.r.o. (tiskarna.zetka@volny.cz). Objednávky a distribuci zajišťuje Vydavatelství IN, s.r.o. (zdislava@in.cz), tel. 775 598 604 prostřednictvím Postservisu.

Nevyžádané příspěvky nevracíme. Redakce si vyhrazuje právo na zkrácení příspěvků. Registrace MKČR E7397. ISSN 1211-3042.

Nabídka

Karmelitánské nakladatelství

Postavil se zlu

Brož., 102 str., 139 Kč, obj. č.: 101543

Dne 3. listopadu 1985 prohlásil papež Jan Pavel II. za blahoslaveného holandského karmelitána Tita Brandsmu, který zemřel za války v koncentračním táboře Dachau. V knize Postavil se zlu nás autor uvádí do života a myšlení svého spolubratra, který byl mimořádnou osobností své doby. Titus Brandsma byl člověk mnohostranný, činný a především hluboce duchovní. Působil jako kněz, univerzitní profesor a novinář, který nebojácně hlásal pravdu a nenechal se zlomit ani tváří v tvář nacistické moci. Je příkladem inteligentně žitého křesťanství, velkorysosti a statečnosti, ale i krásné lidskosti a radostné důvěry v Boha. Autor P. Fernando Millán Romeral O.Carm. je generálním převorem Řádu karmelitánů.

Otče, odevzdávám se ti

Brož., 87 str., 109 Kč, obj. č.: 101562

Hlavním tématem této knihy je poslušnost vůči Boží vůli. Autor se přitom zamýšlí nad cestami k dosažení naprostého odevzdání. Zvláštní pozornost je věnována potížím, které tento proces duchovního zrání doprovázejí. Text je obohacen o odkazy na mnoho autorů duchovní literatury. (Jan od Kříže, Sv. Augustin)

Jedno potěšení týdně

Brož., 111 str., 149 Kč, obj. č.: 101591

Máme spoustu důvodů pro radost a vděčnost. Nehladovíme, máme kde bydlet a co si oblékat. Nikdo není pronásledován a nemusí přchat ze země nebo se skrývat. Lékařská pomoc je pro každého dostupná. Naše děti mohou studovat podle svých zájmů, schopností a pílě. Můžeme si věřit, čemu chceme. I když máme spoustu velmi konkrétních důvodů pro radost a vděčnost, jsou chvíle, kdy se život zdá přes všechny výhody a pohodlí našich současných dní těžký a kdy nezbytně potřebujeme nějakou malou osobní radost jen pro sebe. Potřebujeme se naučit nacházet Boží milostné vzácnosti. Padesát krátkých zamyšlení Hany Pinknerové je doplněno fotografiemi Otakara Pinknera, manžela autorky.

O třech stromech

Váz., 32 str., 139 Kč, obj. č.: 101572

Byly jednou tři stromy a ty měly velké sny... Každý z nich nesl ve svém srdci jedno přání a každý z nich dostal od Boha dar. Jak se vzácným darem naloží? Tento tradiční libanonský příběh, který povzbuzoval víru dětí již po mnoho generací, jistě zaujme i malé české čtenáře.

Pohřební mše svatá za R.D. Miloše Rabana

17. leden 2011, bazilika Panny Marie v Hejnicích

Zcela zaplněná hejnická bazilika se loučila se zesnulým R.D. Milošem Rabanem.

Pražský arcibiskup Mons. Dominik Duka OP, litoměřický biskup Mons. Jan Baxant a apoštolský nuncius v ČR Mons. Diego Causero.

Zástupci akademické obce.

Hlavním celebrantem pohřební mše svaté byl litoměřický biskup Jan Baxant.

Přímluvy zazpívaly o pěti jazycích (německy, polsky, česky, lužicko-srbsky a francouzsky).

Po obřadu posledního rozloučení bylo tělo zemřelého uloženo v hejnické bazilice.

Foto Markéta Jirů. Další fotografie naleznete na www.dltm.cz.

Sv. Matouš s andělem,
dílo Karla Škréty z roku 1666.

Olejomalba, neznačeno.
Obraz původně z Křešic
u Litoměřic, farní kostel
sv. Matouše – hlavní oltář,
zapůjčen do Severočeské
galerie výtvarného umění
v Litoměřicích.

